

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

24. september 2019*

Riigiabi – Keemiatööstus – Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobimatuks – Mõiste „riigiabi“ – Riigi ressursid – Eelis – Tagastamine – Majanduslik järjepidevus – Hea halduse põhimõte – Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas T-121/15,

Fortischem a.s., asukoht Nováky (Slovakkia), esindajad: advokaadid C. Arhold, P. Hodál ja M. Staroň,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Armati ja G. Conte,

kostja,

keda toetab

AlzChem AG, asukoht Trostberg (Saksamaa), esindajad: *solicitor* P. Alexiadis, advokaadid A. Borsos ja I. Georgiopoulos, hiljem *solicitor* P. Alexiadis, advokaadid A. Borsos ja V. Dolka,

menetlusse astuja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 15. oktoobri 2014. aasta otsuse (EL) 2015/1826 riigiabi SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) kohta, mida Slovakkia andis äriühingule NCHZ (ELT 2015, L 269, lk 71) artiklid 1 ja 3–5,

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president G. Berardis, kohtunikud S. Papasavvas ja O. Spineanu-Matei (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik P. Cullen,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 10. aprilli 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

I. Vaidluse taust

- 1 Novácké chemické závody, a.s. v konkurze (edaspidi „NCHZ“) oli erakapitalil põhinev kolme osakonnaga kemikaalitootja. Äriühing käitis Trenčíni piirkonnas (Slovakkia) asuvat keemiatehast. Tema põhitegevus oli kaltsiumkarbiidi ja tehniliste gaaside, polüvinüülkloriidi (PVC) ja selle töötlemisel saadavate toodete ning üha enam ka väikeses koguses toodetavate põhi- ja erikemikaalide tootmine.
- 2 Kuna NCHZ, mis kuulus tol ajal äriühingule Disor Holdings Ltd, teatas, et ta ei ole suuteline oma tegevust jätkama ja esitas pankrotiavalduse, algatati 8. oktoobril 2009 tema suhtes pankrotimenetlus.
- 3 Slovaki Vabariik võttis 5. novembril 2009 vastu seaduse nr 493/2009 strateegilise tähtsusega äriühinguid puudutavate teatavate meetmete ja teatavate seaduste muutmise kohta (zákon č. 493/2009 Z.z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa strategických spoločností a o zmene a doplnení niektorých zákonov; edaspidi „strateegilise tähtsusega äriühingute seadus“). See seadus, mis jõustus 1. detsembril 2009, andis riigile eesõiguse osta strateegilise tähtsusega pankrotis äriühinguid ja nägi ette pankrotihalduri määramise, et tagada strateegilise tähtsusega äriühingu tegevuse jätkumine pankrotimenetluse ajal. Slovakkia ametiasutused kuulutasid 2. detsembril 2009 NCHZ „strateegiliseks äriühinguks“ kõnealuse seaduse tähenduses ning talle anti see staatus kuni 31. detsembrini 2010 (edaspidi „esimene pankrotiperiood“). NCHZ oli ainus äriühing, kelle suhtes kohaldati seda seadust, mis kohustas pankrotihaldurit jätkama äriühingu tegevust ja hoidma ära põhjendamatuid kollektiivseid koondamisi.
- 4 28. detsembril 2009 moodustati seaduse nr 7/2005 pankroti, ümberkorraldamise ja teatavate seaduste muutmise kohta (zákon č 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov; edaspidi „pankrotiseadus“) artikli 82 tähenduses „pädev komitee“. Kõnealune komitee koosnes vastavalt nimetatud seadusele võlausaldajate komitee esindajatest, kes esindavad tagamata nõuetega võlausaldajaid, kellel on pankrotivõlgniku vastu esitatud tagamata nõuded pankrotimenetluse algatamise kuupäeval ja kes on esitanud oma nõuded kui „pankrotieelsed nõuded“ (edaspidi „võlausaldajate komitee“), tagatud nõuetega võlausaldajad, st võlausaldajad, kelle nõuded on tagatud teatud pandiõigustega, ning súd v Trenčíne (Trenčíni kohus, Slovakkia).
- 5 29. detsembril 2009 asendati algne pankrotihaldur isiklikel põhjustel uue halduriga (edaspidi „pankrotihaldur“).
- 6 17. juunil 2010 andis súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) pankrotihaldurile korralduse müüa NCHZ tegutseva ettevõtjana vastavalt selle kohtu poolt ette valmistatud menetlusetappidele. Pärast pakkumismenetluse väljakuulutamist 12. augustil 2010 (edaspidi „2010. aasta pakkumismenetlus“) lükkas pädev komisjon 24. novembril 2010 ainsa pakkumuse tagasi. 3. detsembril 2010 andis súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) pankrotihaldurile korralduse koostada NCHZ majandusliku olukorra kohta üksikasjalik analüüs. Olenevalt selle analüüsi tulemustest pidi pankrotihaldur esitatud pakkumuse kas heaks kiitma või tagasi lükkama. Analüüs tehti 8. detsembril 2010 ja pankrotihaldur teatas, et pakkumus lükatakse tagasi.
- 7 Pärast 31. detsembrit 2010 kohaldati NCHZ suhtes pankrotiseadust (edaspidi „teine pankrotiperiood“). Võlausaldajate komiteesse koondunud võlausaldajate ja tagatud nõuetega võlausaldajate vahel 26. jaanuaril 2011 toimunud ühisel koosolekul teatas pankrotihaldur neile, et NCHZ käigushoidmisega kaasnevad tegevuskulud on kõrgemad kui tegevusest saadav tulu. Lisaks teatas ta neile oma 23. detsembri 2010. aasta majandusanalüüsist, mida täiendas juhatuse liikmete ettekanne. Eespool

- nimetatud võlausaldajad otsustasid jätkata NCHZ tegevust (edaspidi „26. jaanuari 2011. aasta otsus“). Kuna súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) kiitis 17. veebruaril 2011 selle otsuse heaks, jätkas pankrotihaldur äriühingu tegevust.
- 8 7. juunil 2011 andis súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) täitekorralduse, milles kohustas pankrotihaldurit müüma NCHZ vastavalt nimetatud kohtu korraldatud pakkumismenetlusele (edaspidi „2011. aasta pakkumismenetlus“). Pärast pakkumisteate avaldamist 12. juulil 2011 (edaspidi „2011. aasta pakkumismenetlus“) esitati 29. novembril 2011 kaks pakkumust.
  - 9 13. oktoobril 2011 sai Euroopa Komisjon AlzChem AG-lt kaebuse Slovaki Vabariigi antud ebaseadusliku abi kohta NCHZ-le. AlzChem on Saksamaal asuv äriühing, mis tegutseb paljudel peenkeemia kaubaturgudel mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis, sealhulgas Slovaki Vabariigis. Kaebust täiendati 14. juunil 2012.
  - 10 Komisjon saatis 17. oktoobril 2011 kaebuse koos teabenõudega Slovakkia ametiasutustele. 22. märtsil ja 21. juunil 2012 saatis komisjon uued teabenõuded. Slovakkia ametiasutused vastasid kõigile nimetatud taotlustele.
  - 11 7. detsembril 2011 teavitas pankrotihaldur súd v Trenčínit (Trenčíni kohus) 2011. aasta pakkumismenetluse tulemustest ja pädevas komitees toimunud võlausaldajate hääletusest. 14. detsembril 2011 palus súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) pankrotihalduril hinnata täiendavat pakkumust. 15. detsembril 2011 koostas pankrotihaldur analüüsi, mille kohaselt hõlmab see pakkumine ainult osa NCHZ-i varadest ega teeni seega võlausaldajate parimaid huve. 29. detsembril 2011 andis súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) pankrotihaldurile täitekorralduse tunnistada edukaks pakkujaks Via Chem Slovakia a.s. Pärast nimetatud äriühingu ja NCHZ-i vahelise ostulepingu sõlmimist 16. jaanuaril 2012 andis 19. juulil 2012 müügile heakskiidu ka Protimonopolný úrad SR (Slovakkia konkurentsiamet) ning leping jõustus 31. juulil 2012.
  - 12 1. augustil 2012 müüs Via Chem Slovakia NCHZ keemiadivisjoni, välja arvatud kinnisvara (hooned ja maa), hagejale Fortischem a.s-ile., mis tegutseb kemikaalide tootmise valdkonnas. Hageja kuulub äriühingule Energochemica SE, ning nagu ta märkis kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimusele antud vastuses, asutati see äriühing 2012. aasta maikuu. Kemikaalide tootmiseks vajaminev kinnisvara anti hageja valdusesse rendilepingu alusel.
  - 13 24. jaanuaril 2013 toimus komisjoni ja AlzChem'i vahel viimase taotlusel kohtumine ning AlzChem esitas 8. ja 22. märtsi 2013. aasta kirjaga lisateavet.
  - 14 Komisjon teavitas 2. juuli 2013. aasta kirjaga Slovakkia ametiasutusi oma otsusest algatada abi suhtes ELTL artikli 108 lõikes 2 sätestatud ametlik uurimismenetlus (ELT 2013, C 297, lk 85), mis puudutab esiteks strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega riigi poolt antud luba jätkata NCHZ tegevust 2009. aasta detsembrist 2010. aasta detsembrini, ja teiseks 26. jaanuari 2011. aasta jaanuari otsust jätkata NCHZ tegevust pärast strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse aegumist. Komisjon väljendas muu hulgas kahtlust selle kohta, kas 2011. aasta pakkumismenetlus, mille teel NCHZ müüdi, oli tingimusteta, ja teatas, et oli ilmseid märke, et NCHZ ja uue üksuse vaheline majanduslik järjepidevus ei ole katkenud.
  - 15 Pärast 2. juuli 2013. aasta otsust sai komisjon märkusi Slovakkia ametiasutustelt, AlzChemilt ja veel ühelt huvitatud isikult. Nimetatud kolmandate isikute märkused koos uute küsimustega saadeti Slovakkia ametiasutustele, kes esitasid oma märkused 14. jaanuaril 2014.
  - 16 7. oktoobril 2013 ja 17. veebruaril 2014 toimus komisjoni talituste ja Slovakkia ametiasutuste vahel viimaste taotlusel koosolek. Komisjon saatis 20. märtsil 2014 taotluse lisaselgituste saamiseks ühele huvitatud kolmandale isikule, kes vastas taotlusele 6. mail 2014. 2. mail 2014 saatis komisjon Slovakkia ametiasutustele uued küsimused, millele nad vastasid 14. ja 30. mail 2014.

II. Vaidlustatud otsus

- 17 15. oktoobril 2014 võttis komisjon vastu otsuse (EL) 2015/1826 riigiabi SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) kohta, mida Slovakkia andis äriühingule NCHZ (ELT 2015, L 269, lk 71; edaspidi „vaidlustatud otsus“).
- 18 Komisjon leidis, et NCHZ-i kuulutamiselega strateegiliseks äriühinguks (edaspidi „esimene meede“) anti NCHZ-le valikuline eelis, mis on seostatav riigiga ja millega kaasnes riigi ressursside kasutamine ning konkurentsi kahjustamine turul, mis oli avatud liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Ta järeldas sellest, et nimetatud meede kujutab endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses ning et see abi on ebaseaduslik ja siseturuga kokkusobimatu (vaidlustatud otsuse põhjendused 110 ja 114–124). Võttes arvesse, et riigiabi summa ulatus 4 783 424,10 euronit, leidis ta, et abi tuleb NCHZ-lt sisse nõuda ja sissenõudekorraldust tuleks laiendada ka hagejale, kellel on NCHZ-ga majandusliku järjepidevuse seos (vaidlustatud otsuse põhjendused 101 ja 174).
- 19 Seevastu leidis komisjon, et NCHZ tegevuse jätkamine võlausaldajate 26. jaanuari 2011. aasta otsuse alusel ei kujuta endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, kuna riigiabi kindlaksmääramisel kasutatavatest kumulatiivsetest tingimustest vähemalt kaks (seostatavus riigiga ja majandusliku eelse olemasolu) ei ole täidetud (vaidlustatud otsuse põhjendus 113).
- 20 Vaidlustatud otsuse resolutsioon on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 1

4 783 424,10 euro suurune riigiabi, mille [Slovaki Vabariik] NCHZ-le andis, kuulutades NCHZ [strateegilise tähtsusega äriühingute] seaduse alusel strateegiliseks äriühinguks ja kaitstes niimoodi kõnealust äriühingut pankrotiõiguse tavapärase kohaldamise eest, eraldati ebaseaduslikult, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, ning see abi on siseturuga kokkusobimatu.

[...]

Artikkel 3

1. [Slovaki Vabariik] nõuab artiklis 1 nimetatud siseturuga kokkusobimatu abi NCHZ-lt sisse.
2. Pidades silmas NCHZ ja [hageja] vahelist majanduslikku järjepidevust, on abi tagastamise kohustus laiendatud [hagejale].
3. Sissenõutavatelt summadel arvestatakse intressi alates kuupäevast, mil need anti NCHZ käsutusse, kuni nende tegeliku tagasimaksmiseni.
4. Intresside arvestamine toimub määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatüki sätete ning määruse (EÜ) nr 271/2008, millega muudetakse määrust nr 794/2004, sätete kohaselt.

Artikkel 4

1. Artiklis 1 osutatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.
2. [Slovaki Vabariik] tagab käesoleva otsuse täitmise nelja kuu jooksul alates selle teatavakstegemise kuupäevast.

Artikkel 5

1. Kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest esitab [Slovaki Vabariik] järgmise teabe:

- a) abisaajatelt nõutav kogusumma (põhisumma ja intress);
- b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus;
- c) dokumendid, mis kinnitavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.

2. [Slovaki Vabariik] teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud siseriiklike meetmetega seotud edusammudest seni, kuni artiklis 1 nimetatud abi on lõplikult tagasi makstud. Komisjoni nõudmisel esitab ta viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjaliku teabe abisaajatelt juba tagasi saadud abisummade ja intressi kohta.

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud [Slovaki Vabariigile].“

III. Menetlus

- 21 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 6. märtsil 2015.
- 22 Üldkohtu kantseleisse 14. juulil 2015 saabunud dokumendis esitas AlzChem avalduse astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 23 Üldkohtu kantseleisse 6. augustil 2015 saabunud kirjas esitas hageja taotluse tunnistada hagiavalduses ja selle lisades ning kostja vastuses ja selle lisas sisalduvas teabe AlzChemiga seotud osas konfidentsiaalseks, kui viimane peaks saama loa menetlusse astuda. Ta lisas oma taotlusele nimetatud kirjalike märkuste mittekonfidentsiaalse versiooni.
- 24 Üheksanda koja president andis 22. septembri 2015. aasta määrusega AlzChemile loa astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Hagiavalduse, repliigi ja nende lisade mittekonfidentsiaalsed versioonid, mille hageja on koostanud, edastati menetlusse astujale. Üldkohtu kantseleile 8. oktoobril 2015 saadetud kirjas vaidlustas menetlusse astuja konfidentsiaalsena käsitlemise taotluse.
- 25 Käesolev kohtuasi määrati 8. oktoobril 2015 uuele ettekandja-kohtunikule, kes kuulub üheksanda koja koosseisu. Üldkohtu presidendi 3. oktoobri 2016. aasta otsusega määrati kohtuasi uuele ettekandja-kohtunikule. Kuna Üldkohtu kodade koosseisu muudeti, kuulub ettekandja-kohtunik vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 27 lõikele 5 kuuenda koja koosseisu, mistõttu määrati käesolev kohtuasi sellele kojale.
- 26 Üldkohus (kuues koda) esitas 6. veebruaril 2017 hagejale kirjalikult küsimusi tema esitatud konfidentsiaalsena käsitlemise taotluse kohta. Hageja vastas nendele küsimustele ette nähtud tähtaja jooksul.
- 27 13. septembri 2017. aasta kohtumäärusega Fortischem vs. komisjon (T-121/15, ei avaldata, EU:T:2017:648) rahuldab Üldkohtu kuuenda koja president konfidentsiaalsena käsitlemise taotluse seoses hagiavalduses sisalduva teatava teabega ning hagiavalduses ja repliigis sisalduvate teatavate andmetega ning jättis konfidentsiaalsena käsitlemise taotluse ülejäänud osas rahuldamata. Kohtukulude küsimus otsustati lahendada edaspidi. 26. oktoobril 2017 saadeti menetlusse astujale

13. septembri 2017. aasta kohtumääruse Fortischem vs. komisjon (T-121/15, ei avaldata, EU:T:2017:648) resolutsiooni punktides 1 ja 2 viidatud dokumentidest hageja koostatud mittekonfidentsiaalne versioon.

- 28 Menetlusse astuja esitas 5. jaanuaril 2018 Üldkohtu kohtukantseleisse menetlusse astumise avalduse.
- 29 Komisjon ja hageja esitasid vastavalt 5. ja 7. veebruaril 2018 Üldkohtu kantseleisse oma märkused menetlusse astumise avalduse kohta.
- 30 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Üldkohus (kuues koda) avada menetluse suulise osa ja esitas kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames pooltele kirjalikud küsimused ning palus neil esitada teatud dokumendi. Poolad vastasid küsimustele õigel ajal ja esitasid nõutud dokumendi.
- 31 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suuliselt esitatud küsimustele kuulati ära 10. aprilli 2019. aasta kohtuistungil.

IV. Poolte nõuded

- 32 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsuse artiklid 1 ja 3–5;
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 33 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 34 Menetlusse astuja nõuab sisuliselt, et hagi tuleb jätta rahuldamata.

V. Õiguslik käsitlus

- 35 Hageja esitab hagi põhjendamiseks kuus väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1. Teise väite kohaselt on rikutud komisjonil lasuva hoolika ja erapooletu analüüsimise kohustust ning kohustust teha koostööd. Kolmanda väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 296 teist lõiku seoses komisjoni järelusega NCHZ-le antud riigiabi olemasolu kohta. Neljanda väite kohaselt on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1 ja artikli 108 lõiget 2 ning nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 14 lõiget 1, kuna väidetava riigiabi tagasinõudmise kohustust laiendati hageja suhtes. Viienda väite kohaselt, mis on esitatud teise võimalusena, on rikutud ELTL artikli 107 lõiget 1 ja artikli 108 lõiget 2 ning määruse nr 659/1999 artikli 14 lõiget 1, kuna hagejalt väidetava riigiabi tagasinõudmise kohustuse laiendamist ei piiratud 60%ga kõnealuse abi summast. Kuuenda väite kohaselt on rikutud ELTL artiklit 296 ja see puudutab komisjoni järelust majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta.
- 36 Üldkohus on seisukohal, et asjakohane oleks analüüsida järjest kolmandat, esimest (selle kahte esimest osa), teist, esimese väite kolmandat osa, kuuendat, neljandat ning lõpuks viiendat väidet.

A. Kolmas väide, et rikutud on ELTL artikli 296 teist lõiku seoses komisjoni järeldusega NCHZ-le antud riigiabi olemasolu kohta

- 37 Hageja sõnul peab komisjon vastavalt kohtupraktikale esitama ammendavad põhjused, miks tema kogutud faktilised ja õiguslikud asjaolud tõendavad riigiabi olemasolu. Seega peab komisjon ka selgitama, miks asjaomase riigi esitatud faktilised ja õiguslikud argumendid ei ole piisavad sellise abi olemasolu ümberlukkamiseks. Hageja väidab, et vaidlustatud otsus on mitmes aspektis põhjendamata. Esiteks ei ole otsus põhjendatud osas, milles komisjon järeldab, et strateegilise tähtsusega äriühingute seadus annab NCHZ-le majandusliku eelise, mida nimetatud äriühing ei oleks saanud tavapärase pankrotimenetluse raames. Hageja leiab, et kuigi Slovakkia ametiasutused esitasid üksikasjalikke faktiväiteid, mis näitavad, et võlausaldajad otsustasid NCHZ tegevust jätkata, ei võtnud komisjon arvesse nende väidete sisu, vaid väljendas selle asemel üldiseid ja meelevaldseid kahtlusi. Teiseks ei ole vaidlustatud otsuses esitatud põhjendusi selle kohta, miks strateegilise tähtsusega äriühingute seadus ei vasta turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumile.
- 38 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, leiab, et hageja väited ei ole põhjendatud.
- 39 Nagu nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, peab ELTL artikliga 296 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti olemusele ning sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel võetud meetme põhjuseid mõista ja liidu kohtul kontrolli teostada (vt 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *AlzChem vs. komisjon*, T-284/15, EU:T:2018:950, punkt 70 (ei avaldata) ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Põhjendamiskohustust tuleb hinnata, pidades silmas eelkõige juhtumi asjaolusid, eelkõige kõnealuse meetme sisu, esitatud põhjenduste laadi ja huvi, mis adressaatidel või muudel isikutel, keda meede ELi toimimise lepingu artikli 263 neljanda lõigu tähenduses puudutab, võib selgituste saamisel olla (13. detsembri 2018. aasta otsus kohtuasjas *AlzChem vs. komisjon*, T-284/15, EU:T:2018:950, punkt 71 (ei avaldata)).
- 41 Ei ole nõutav, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna seda, kas akti põhjendused vastavad ELTL artikli 296 nõuetele, tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pidades. Täpsemalt öeldes ei ole komisjon kohustatud võtma seisukohta kõikide argumentide osas, mis huvitatud isikud talle on esitanud. Piisab, kui ta toob välja otsuse ülesehituses olulist tähtsust omavad asjaolud ja õiguslikud kaalutlused (13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *AlzChem vs. komisjon*, T-284/15, EU:T:2018:950, punkt 72 (ei avaldata) ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Lõpuks, ELTL artikli 296 teise lõigu rikkumist käsitlev väide on ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist puudutavast väitest eraldiseisev. Nimelt, kui esimene, mis puudutab põhjenduste puudumist või nende ebapiisavust, kuulub ELTL artikli 263 tähenduses olulise menetlusnormi rikkumise alla ja on avalikul huvil põhinev väide, mille liidu kohus peab tõstatama omal algatusel, siis teine, mis puudutab otsuse sisulist õiguspärasust, kuulub ELTL artikli 263 tähenduses EL toimimise lepingu rakendusnormi rikkumise alla ning liidu kohus võib seda uurida vaid siis, kui hageja on sellele viidanud. Põhjendamiskohustus on seega vaidlustatud otsuse põhjenduste põhistatuse küsimusest eraldiseisev küsimus (vt selle kohta 2. aprilli 1998. aasta kohtuotsus komisjon vs. *Sytraval ja Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punkt 67).
- 43 Eespool punktides 39–42 esitatud kaalutlusi arvesse võttes on vaja analüüsida, kas vaidlustatud otsus on põhjendamata või kas põhjendus ei ole piisav ELTL artikli 296 tähenduses.
- 44 Komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et NCHZ võlad eri riiklike üksuste ees olid tekkinud tegevuse kahjumlikkuse tõttu. Ta leidis, et vastupidi tavapärastele pankrotiõiguse normidele ei koostanud pankrotihaldur ühtegi analüüsi ning ükski võlausaldajate koosolek ei olnud võimeline otsustama

NCHZ tuleviku üle. Tema sõnul oli pankrotihaldur teadlik, et ta oli strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse järgi kohustatud jätkama NCHZ tegevust ilma igasuguse võimaluseta kaaluda alternatiivseid lahendusi (vaidlustatud otsuse põhjendused 79 ja 80).

- 45 Sellega seoses leidis komisjon, et otsus kohaldada strateegilise tähtsusega äriühingute seadust NCHZ suhtes ei põhinenud kaalutlustel, mida võlausaldajad olid arvesse võtnud, vaid muudel riikliku poliitikaga seotud kaalutlustel, kuna Slovakkia valitsuse otsuse sõnastus puudutas üksnes töökohtade ja Slovakkia keemiatööstuse ning seega ka kogu Slovakkia majanduse konkurentsivõime kaotamist. Riigi otsus kohaldada nimetatud seadust NCHZ suhtes turumajanduse tingimustes tegutseva võlausaldaja kriteeriumi alusel ei olnud tema sõnul seetõttu ilmselgelt põhjendatud (vaidlustatud otsuse põhjendus 82).
- 46 Vastuseks Slovakkia ametiasutuste esitatud väidetele, et võlausaldajad oleksid tõenäoliselt otsustanud NCHZ tegevust jätkata ka siis, kui strateegilise tähtsusega äriühingute seadust tema suhtes ei oleks kohaldatud, märkis komisjon muu hulgas, et esimese pankrotihalduri 26. oktoobri 2009. aasta analüüsis (edaspidi „26. oktoobri 2009. aasta analüüs“), millele Slovakkia ametiasutused tuginesid, ei uuritud muid võimalikke usaldusväärseid alternatiive, et üksikasjalikku analüüsi ei tehtud ning et otsus NCHZ tegevuse jätkamise kohta teise pankrotiperioodi alguses võeti vastu ajal, mil võlausaldajate majanduslik olukord oli teistsugune (vaidlustatud otsuse põhjendused 82–84). Komisjoni sõnul oli pankrotihalduri 2014. aasta märtsi analüüs (edaspidi „2014. aasta märtsi analüüs“), mis põhineb teisel perioodil valitsenud olukorra kohta kasutatud metoodikal, väga lühike, hüpoteetiline ja koostatud alles pärast eelise andmist (vaidlustatud otsuse põhjendus 87). Ta jõudis järeldusele, et Slovakkia ametiasutused ei ole tõendanud, et kui strateegilise tähtsusega äriühingute seadust ei oleks NCHZ suhtes kohaldatud, oleks äriühingu tegevuse jätkamine pankrotimenetluse alguses või 2010. aastal põhjaliku analüüsi ja kõikide sidusrühmade arutelu põhjal heaks kiidetud (vaidlustatud otsuse põhjendus 88).
- 47 Peale selle rõhutas komisjon, et strateegiliste äriühingute seaduse kohaldamisega kõrvaldati ebakindlus, mis oli seotud tavapäraste pankrotiõiguse normide raames võetud otsusega, kuna NCHZ kogu tegevuse jätkumine oli tagatud vähemalt kuni nimetatud seaduse aegumiseni 2010. aasta lõpus. Komisjoni sõnul kujutas see endast „tugevat signaali“ antud sektoris, s.o keemiatööstuses, kus tarnete tagamine oli klientide jaoks eriti oluline. Ta märkis, et pärast strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse aegumist kaotas NCHZ pankrotihalduri koostatud majandusanalüüsi kohaselt 2009. ja 2010. aastal kliente. Seepärast leidis komisjon, et juhul, kui kõnealust seadust ei oleks NCHZ suhtes kohaldatud, oleks olnud palju suurem risk, et pankrotimenetluse tulemusena tekkinud ebakindluse tõttu müüginumbrid langevad, samuti oleks suurenenud risk, et võlausaldajad peavad NCHZ tegevuse jätkamist majanduslikult ebaratsionaalseks ja kasutaksid võimalust NCHZ tegevus lõpetada (vaidlustatud otsuse põhjendused 85, 86, 88 ja 89).
- 48 Komisjon jõudis järeldusele, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine andis NCHZ-le majandusliku eelise, kaitstes seda äriühingut pankrotiseaduse kohase tavapärase pankrotimenetluse läbiviimise eest, kuna tegutsev pankrotihaldur, võlausaldajad ja pankrotikohus jäid ilma võimalusest NCHZ tegevus lõpetada või töötajate arvu märkimisväärselt vähendada nii pankrotimenetluse alguses kui 2010. aasta jooksul, kui arvestada äriühingu muutuvat majandusolukorda. Komisjoni sõnul andis esimene meede NCHZ-le ja kolmandatele isikutele, eelkõige klientidele ja tarnijatele, ka kindluse selle äriühingu tegevuse jätkumise suhtes, samas kui tegevuse jätkumine ei oleks harilike tavapäraste pankrotitingimuste korral mingil juhul olnud tagatud, mistõttu sai NCHZ-le võrreldes temaga sarnases olukorras olevate konkurentidega osaks eeliskohtlemine (vaidlustatud otsuse põhjendused 78, 85, 89 ja 90).
- 49 Vaidlustatud otsuses komisjoni esitatud kaalutlustest nähtub, et vastupidi hageja väidetele esitas ta põhjused, miks ta oli asunud seisukohale, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine NCHZ suhtes andis sellele äriühingule majandusliku eelise, mida viimane ei oleks saanud tavapäraste pankrotiõiguse normide raames. Ta kirjeldas oma analüüsi selle seaduse kohaldamise tagajärgede kohta, milleks on NCHZ tegevuse automaatne jätkumine ja kollektiivse koondamise takistamine, ja

seada sõltumata kõnealuse äriühingu majandusliku olukorra muutumisest, isegi kui viimane ei suuda oma võlgu, eelkõige erinevatele riiklikele üksustele, tagasi maksta. Komisjon mainis ka oma hinnangut, mille kohaselt oli NCHZ tegevuse automaatne jätkamine andnud tema klientidele ja tarnijatele tagatise, mida ei oleks olnud tavapärase pankrotimenetluse käigus.

- 50 Lisaks sellele tõi komisjon vastupidi hageja väidetele välja põhjused, miks ta leidis, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine ei vasta turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumile, ning „ei esitanud oma arutluskäiku selle kohta, et seaduse kohaldamine põhines ühiskondlik-poliitilistel kaalutlustel, mida erasektori võlausaldaja ei oleks arvesse võtnud“. Pärast selle hinnangu andmist vastas komisjon vastupidi hageja väidetele ka Slovakkia ametiasutuste väidetele seoses esimese pankrotihalduri ja tegutseva halduri seisukohavõttudega. Sellega seoses esitas komisjon põhjused, miks ta esiteks jättis arvesse võtmata nii 26. oktoobri 2009. aasta analüüsi kui ka 2014. aasta märtsi analüüsi, ja teiseks leidis, et puuduvad tõendid selle kohta, et pädev komitee oleks esimese pankrotiperioodi jooksul toetanud NCHZ tegevuse jätkamist. Seepärast leidis komisjon, et 2014. aasta märtsi analüüs, mis põhineb nimetatud perioodi kohta tehtud analüüsi jaoks kasutatud meetodikal, oli väga lühike, hüpoteetiline ja koostatud alles pärast eelise andmist, viidates sellega seoses liidu kohtu kolme otsuse erinevatele punktidele, milles leiti, et erainvestori kriteeriumi kohaldamiseks olid asjakohased vaid olemasolevad tõendid ja prognoositav areng sel hetkel, mil kõnealune riigi otsus tehti. Ta märkis ka, et tema hinnangul ei olnud Slovakkia ametiasutused tõendanud, et pankrotimenetluse alguses või 2010. aasta jooksul oli NCHZ tegevuse jätkumine tegelikult kõigi sidusrühmade põhjaliku ja nõuetekohase analüüsi ja arutelu alusel heaks kiidetud. Lõpuks tõi ta välja erinevuse võlausaldajate majandusliku olukorra vahel ajal, mil otsus teise perioodi alguses tehti.
- 51 Lisaks sellele ei puuduta hageja väited, et komisjon ei ole selgitanud põhjuseid, miks pädev komitee oli NCHZ tegevuse jätkamise vastu, vaidlustatud otsuse põhjenduste piisavust, vaid toob välja hageja mittenõustumise komisjoni analüüsis esitatud arutluskäigu ja järelduste põhjendatusega, mis tähendab, et hageja vaidlustab asjaolu, et komisjon ei ole esitanud tõendit selle kohta, milline oleks pädeva komitee otsus olnud. Ent põhjendamiskohustuse täitmise ja vaidlustatud otsuse selgituste põhjendatuse küsimust tuleb vastavalt eespool punktis 42 viidatud kohtupraktikale eristada.
- 52 Seega ei saa asuda seisukohale, et vaidlustatud otsus on põhjendamata komisjoni järelduse osas, mis puudutab NCHZ-le antud riigiabi olemasolu, mistõttu tuleb kolmas väide tagasi lükata.

B. Esimese väite esimene ja teine osa, mis puudutavad vastavalt asjaolu, et riigi ressursse ei ole üle kantud ning et NCHZ ei ole saanud majanduslikku eelist

- 53 Esimene väide, et rikutud on ELTL artikli 107 lõiget 1, jaguneb kolmeks osaks. Esimeses osas vaidleb hageja vastu asjaolule, et NCHZ kuulutamine „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ tõi kaasa riigi ressursside ülekandmise. Teises osas väidab ta, et see meede ei andnud NCHZ-le majanduslikku eelist. Kolmandas osas väidab ta, et isegi kui komisjonil oleks olnud alust järeldada, et NCHZ-le on esimesena nimetatud meetme tõttu antud riigiabi, on ta teinud ilmse hindamisvea nimetatud abi summa arvutamisel.
- 54 Üldkohus peab asjakohaseks uurida kõigepealt esimese väite kahte esimest osa, mis on seotud kõnealuse meetme liigitamisega riigiabiks, ning seejärel pärast teise väite analüüsimist uurida selle kolmandat osa, mis käsitleb kõnealuse abi summa arvutamist.
- 55 Esimese väite esimeses osas väidab hageja, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 75–77 esitatud komisjoni hinnang ei tõenda riigi ressursside ülekandmist seetõttu, et NCHZ kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“. Esiteks väidab ta, et NCHZ kuulutamine strateegilise tähtsusega äriühinguks ei toonud kaasa sellist ülekandmist, kuna Slovakkia riigil ei tulnud kanda mingit lisakoormust võrreldes koormusega, mida tal oleks tulnud kanda juhul, kui oleks järgitud tavapärasest pankrotimenetlust. Hageja sõnul tuleneb kohtupraktikast, et riigi ressursside ülekandmine nõuab, et tegemist oleks millegi

enamaga kui abstraktne oht, et pankrotimenetluse käigus äriühingu tegevuse jätkumisest tekkinud riiklikku kohustust tugevdatakse, kuivõrd riiklike kohustuste suurenemine tuleneb kõnealuse pankrotiseaduse kohaldamisest. Hageja viitab sellega seoses 1. detsembri 1998. aasta otsusele Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579, punktid 36, 41 ja 43). Teiseks väidab ta menetlusse astuja seisukoha kohta esitatud märkustes, et pankrotimenetluse käigus tegevuse jätkumise loomulikeks tagajärgedeks on võimatu pidada „avaliku sektori nõuetest *de facto* loobumist“. Kui selline väide leiab kinnitust, võib pankrotimenetluse ajal tegevuse jätkumist, millega kaasneb avaliku sektori võlausaldajate ees olevate võlgade suurenemine, samastada riigi ressursside ülekandmisega. Kolmandaks märgib ta repliigis, et 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsuses Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579) tuletatud kriteerium, millega teha kindlaks, kas riigi ressursse on üle kantud, on küllalt lähedane kriteeriumile, mille abil tuvastada, kas antud on majanduslik eelis.

- 56 Esimese väite teises osas viitab hageja komisjoni ilmsele hindamisveale, mille viimane tegi seoses järeldusega, et NCHZ-le on antud majanduslik eelis asjaolu tõttu, et see äriühing kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“. Esiteks ei ole NCHZ saanud ühtki eelist, mida ta ei oleks saanud tavapärase pankrotiõiguse normide alusel, sest igal juhul oleks tema võlausaldajad otsustanud jätkata äriühingu tegevust ja kollektiivse koondamise ajutine keeld oleks olnud kasulik vaid Slovakkia riigile, mitte NCHZ-le. Teiseks, strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine vastas tema sõnul turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumile, sest see oli avaliku sektori võlausaldajate jaoks majanduslikult kasulik.
- 57 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja väidete põhjendatusele vastu.

1. Ülevaade kohtupraktikast

- 58 Kõigepealt tuleks meenutada, et abi liigitamisel on nõutav, et kõik ELTL artikli 107 lõikes 1 sätestatud tingimused oleksid täidetud. Seega peab esiteks olema tegemist riigi sekkumisega või abi andmisega riigi ressurssidest. Teiseks peab sekkumine ähvardama kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust. Kolmandaks peab sekkumine andma soodustatud isikule valikulise eelise. Neljandaks peab see moonutama või ähvardama moonutada konkurentsi (vt 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus AlzChem vs. komisjon, T-284/15, EU:T:2018:950, punkt 59 (ei avaldata) ja seal viidatud kohtupraktika).
- 59 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb üksnes neid eeliseid, mis on antud otse või kaudselt riigi ressurssidest või mis kujutavad endast riigile lisakohustust, pidada riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Nimelt tuleneb selle sättest endast ja ELTL artiklis 108 kehtestatud menetlusnormidest, et muudest kui riigi ressurssidest antud eelised ei kuulu kõnealuste sätete kohaldamisalasse (vt selle kohta 17. märtsi 1993. aasta kohtuotsus Sloman Neptun, C-72/91 ja C-73/91, EU:C:1993:97, punkt 19; 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsus Ecotrade, C-200/97, EU:C:1998:579, punkt 35, ja 13. märtsi 2001. aasta kohtuotsus PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punkt 58).
- 60 Ent tuleb märkida, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei ole vaja kõigi juhtumite puhul kindlaks teha, et üle on kantud riigi ressursse, selleks et ühele või mitmele ettevõtjale antud eelist võiks käsitleda riigiabina ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses (28. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-405/16 P, EU:C:2019:268, punkt 55; vt selle kohta ka 15. märtsi 1994. aasta kohtuotsus Banco Exterior de España, C-387/92, EU:C:1994:100, punkt 14, ja 19. mai 1999. aasta kohtuotsus Itaalia vs. komisjon, C-6/97, EU:C:1999:251, punkt 16).
- 61 Seega ei hõlma mõiste „abi“ mitte ainult positiivseid sekkumisi nagu subsideidume, mis mitmesuguses vormis leevendavad äriühingu eelarvet tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu ei ole küll subsideidumid selle sõna kitsas tähenduses, ent on siiski samalaadsed ja samasuguse mõjuga (vt 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus komisjon vs. Buczek Automotive, C-405/11 P, ei avaldata,

EU:C:2013:186, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka 19. märtsi 2013. aasta kohtuotsus *Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt ja komisjon vs. Prantsusmaa jt*, C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkt 101 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 62 Selle kohtupraktika kohaselt on asutamislepingus määratletud mõiste „riigiabi“ õigusmõiste ja seda tuleb tõlgendada objektiivsete asjaolude põhjal. Seetõttu peab liidu kohus, võttes arvesse nii talle esitatud vaidluse konkreetseid tegureid kui ka komisjoni kaalutluste tehnilist või kompleksset laadi, põhimõtteliselt tegema täielikku kontrolli, et otsustada, kas meede kuulub ETLT artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse (vt 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsus *British Aggregates vs. komisjon*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 111).
- 63 Selles osas tuleb meenutada, et liidu kohus ei saa komisjoni antud keeruliste majanduslike hinnangute kontrollimise raames riigiabi valdkonnas asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga (24. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus *Frucona Košice vs. komisjon*, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punkt 75, ja 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Buczek Automotive*, C-405/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:186, punkt 49).
- 64 Liidu kohus ei pea siiski mitte ainult tegema kindlaks, kas esitatud tõendid vastavad tegelikkusele, on usaldusväärsed ja sidusad, vaid ta peab kontrollima ka seda, kas need tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ning kas kõnealused tõendid toetavad järeldusi, mis nendest lähtudes on tehtud (24. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus *Frucona Košice vs. komisjon*, C-73/11 P, EU:C:2013:32, punkt 76, ja 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Buczek Automotive*, C-405/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:186, punkt 50).

2. Vaidlustatud otsus

- 65 Komisjoni kaalutlused, mis käsitlevad NCHZ-le antud majandusliku eelise olemasolu seetõttu, et äriühing kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“, on välja toodud eespool punktides 44–48.
- 66 Mis puudutab riigi ressursside kasutamist esimese meetme tõttu, siis selle kohta leidis komisjon, et „NCHZ strateegiliseks äriühinguks kuulutamise tõttu jätkus äriühingu tegevus hoolimata selgest riskist (mis sai tõepoolest ka tegelikkuseks), et pankrotimenetluse ajal ei piisa tuludest äriühingu tegevuskulude katmiseks, sealhulgas sotsiaalkindlustusmaksete tasumiseks ja muude riigi ees võetud kohustuste täitmiseks“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 74). Ta lisas, et „[t]egevuse jätkumine ja lisakohustuste kuhjumine strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise tagajärjel muutis NCHZ olemasolevatele avaliku sektori võlausaldajatele seniste nõuete sissenõudmise veelgi keerulisemaks (vaidlustatud otsuse põhjendus 76). Ta jõudis järeldusele, et NCHZ kuulutamine strateegiliseks äriühinguks tõi kaasa riigi ressursside ülekandmise, mis väljendus tuluna, mis jäi saamata avaliku sektori nõuetest, mida NCHZ ei tasunud esimesel pankrotiperioodil (vaidlustatud otsuse põhjendus 77).

3. Komisjoni poolt esimese meetme liigitamine riigiabiks

- 67 Kõigepealt tuleb tingimuste puhul, mis peavad olema täidetud, selleks et sekkumist võiks liigitada riigiabiks vastavalt eespool punktis 58 viidatud kohtupraktikale, märkida, et hageja ei vaidlusta esimese meetme valikulisust ega seda, et see võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 68 Lisaks tuleb märkida, et kuigi hageja ei sea esimese väite põhjendamiseks esitatud argumentides kahtluse alla asjaolu, et esimene meede on riigiga seostatav, teatab ta soovist vaidlustada väidetavat asjaolu, et nimetatud meede hõlmas riigi ressursse riigi või avalik-õiguslike asutuste täiendava koormuse tähenduses ning et ta soovib näidata, et NCHZ ei oleks olnud teistsuguses olukorras, kui tema olukorda oleks reguleeritud pankrotiseaduse sätetega. Siiski tuleb märkida, et selle väitega seab hageja kahtluse alla peamiselt majandusliku eelise olemasolu. Hagiavalduses, mis puudutab eelise

olemasoluga seotud tingimuse analüüsi, viitab ta lisaks „eelnevalt esitatud tõenditele“, nimelt nendele, mille ta oli esitanud seoses mõistega „riigi ressursside ülekandmine“ ning märgib, et neist nähtub selgelt, et NCHZ ei saanud mingit eelist, mida ta ei oleks saanud tavapäraste pankrotiõiguse normide alusel. Seega tuleb neid hageja väiteid pidada seotuks esimese väite teise osa läbivaatamisega ning selle väite kahte esimest osa on asjakohane analüüsida koos.

- 69 Selleks et hinnata NCHZ-le esimese meetme tõttu antud majandusliku eelise olemasolu ja vaidlustatud otsuse seaduslikkust selles küsimuses, tuleb sedastada, et kuigi hageja ja komisjon, keda toetab menetlusse astuja, on ühel nõul, et antud juhul on asjakohane 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsus *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579), mõistavad nad selle sisu erinevalt.
- 70 Hageja leiab, et selleks, et hinnata, kas strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine andis NCHZ-le majandusliku eelise, tuleks läbi viia uurimine kahes etapis. Esiteks tuleks kindlaks teha, kas see seadus võimaldas NCHZ-l saada majanduslikku eelist, mida kõnealune äriühing ei oleks saanud pankrotiseaduse kohaldamise korral, ning analüüsida „alternatiivset stsenaariumi“, mis nõuaks hüpoteetilist analüüsi *a posteriori*. Kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt, võib majandusliku eelise olemasolu välistada, kuna NCHZ ei oleks olnud tegelikult eelistatumas olukorras võrreldes sellega, mis talle langeks osaks tavapäraste pankrotiõiguse normide alusel. Teiseks, kui esimesele küsimusele vastata jaatavalt, võiks majandusliku eelise olemasolu välistada juhul, kui Slovakkia riik, kohaldades NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seadust, tegutses turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana, ning seega oli selle seaduse kohaldamine kooskõlas selle riigi majandushuvidega.
- 71 Seevastu leiab komisjon, et hageja kaitstav seisukoht muudab turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumi käsitleva kohtupraktika sisutühjaks.
- 72 Tuleb märkida, et vastavalt 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsusele *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, punkt 45) ja 17. juuni 1999. aasta kohtuotsusele *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313, punkt 43) tuleb ettevõtja suhtes tavapärastest pankrotiõiguse normidest erandi kohaldamist pidada selliseks, mis toob kaasa riigiabi andmise kahel juhul. Esimese puhul on sisuliselt selge, et ettevõtjal on lubatud jätkata majandustegevust asjaoludel, kus selline võimalus on tavapäraste pankrotiõiguse normide kohaldamise raames välistatud. Teisel juhul on sisuliselt selge, et ettevõtja sai ühe või mitu eelist, nagu riigigarantii, vähendatud maksumäär, vabastus trahvide maksmise kohustusest ja muude rahaliste karistuste tasumise kohustusest või täielik või osaline tegelik loobumine avaliku sektori nõuetest, mida ei oleks saanud nõuda mõni teine maksejõuetu ettevõtja tavapäraste pankrotiõiguse normide kohaldamise raames.
- 73 Neid kaalutlusi arvesse võttes tuleb kontrollida komisjoni vaidlustatud otsuses esimesele meetmele antud hinnangut, et analüüsida, ega ta ei ole teinud viga, kui järeldas, et riik on NCHZ-le andnud riigiabi.
- 74 Sellega seoses on vaja kõigepealt hinnata, millistel tingimustel anti strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise ja sellega seotud tagajärgede tõttu NCHZ-le tegevuse jätkamise luba. Teiseks tuleb hinnata hageja väidet, et Slovakkia riigi otsus kohaldada NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seadust on kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumiga. Kolmandaks tuleb hinnata hageja väiteid selle kohta, milline oleks olnud olukord juhul, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme.

a) NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise tingimused asjaolu tõttu, et see kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ ning selle kohaldamisega seotud tagajärjed

- 75 On selge, et käesoleval juhul ei olnud NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ kuulutamise tõttu esimesel pankrotihalduril muud valikut, kui jätkata NCHZ tegevust, kuivõrd see kohustus tulenes strateegiliste äriühingute seaduse kohaldamisest (vaidlustatud otsuse põhjendus 80). Seega, esimese pankrotiperioodi jooksul, mil NCHZ suhtes kohaldati kõnealust seadust, pidi see äriühing oma majanduslikust olukorrast olenemata tegutsemist jätkama, sõltumata tema võlausaldajate huvidega seotud mis tahes kaalutlustest ning seda isegi siis, kui tema võlad kasvasid ja ületasid tulusid (vaidlustatud otsuse põhjendused 78, 80 ja 81).
- 76 Neil asjaoludel, mil NCHZ äritegevus oli 2009. aasta lõpus kahjumlik, mis toodi välja 26. oktoobri 2009. aasta analüüsis, asetati pankrotieelsed avaliku sektori võlausaldajad olukorda, kus nad seisid lühendamatu perioodi vältel silmitsi neile võlgnetavate summade vägagi tõenäolise suurenemisega.
- 77 Sellega seoses on asjaolu, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise kontekstis on NCHZ tegevuse automaatne jätkamine koostoimes kollektiivse koondamise takistamisega põhjustanud veelgi enam NCHZ võlgade suurenemise ohtu, eelkõige Sociálna poisťovňa, a.s. (Slovakkia sotsiaalkindlustusamet) ja Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. (Slovakkia haigekassa) võlgade suurenemise riski. Nimelt ei olnud selle takistuse tõttu võimalik NCHZ tegevuskulusid töötajate arvu vähendamise teel piirata. Ent NCHZ pidi olema võimeline äritegevust automaatselt jätkates oma tarnijatele tasuma ning tema rahalist olukorda arvestades ei saanud NCHZ samal ajal täielikult kanda sotsiaalseid kulusid kahe eespool nimetatud avaliku sektori võlausaldaja ees. Seevastu võimaldas nimetatud piirang tal tegevuse jätkamise eesmärgil oma töötajaid alles jätta.
- 78 Lisaks anti esimese meetmega klientidele kindlustunne, et NCHZ äritegevus jätkub kogu esimese pankrotiperioodi jooksul, nagu on komisjon selgitanud vaidlustatud otsuses (vaidlustatud otsuse põhjendused 85 ja 86).
- 79 Sellest tulenevalt ei teinud komisjon viga, kui tõi esile NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamisest tulenevad tagajärjed.

b) Hageja väide, mille kohaselt Slovakkia riigi otsus kuulutada NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ vastab turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumile

- 80 Hageja sõnul vastas strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumile, kuna see oli avaliku sektori võlausaldajate jaoks majanduslikult kasulik. Esiteks ei kohaldata turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumi üksnes meetmete suhtes, mida teoreetiliselt võivad võtta eraettevõtjad, vaid ka meetmete suhtes, mida saab riigi suveräänsuse tõttu vastu võtta ainult viimati nimetatud, näiteks õigusaktid. Lisaks sellele ei välista ühiskondlik-poliitilised kaalutlused, et turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteerium on täidetud, kuna ELTL artikli 107 lõikes 1 ei tehta vahet meetmete eri eesmärkidel või nende erinevatel põhjustel, määratledes need ainult nende mõju põhjal.
- 81 Teiseks on eraõigusliku võlausaldaja kriteerium kohaldatav nii riigi eraõiguslike nõuete kui ka avaliku sektori nõuete suhtes, mis on seotud näiteks sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega. Antud juhul peaks kriteerium olema täidetud, kuna NCHZ tegevuse jätkamist tuleks pidada avaliku sektori võlausaldajate jaoks majanduslikult soodsaimaks stsenaariumiks. Võrdluse tegemisel tuleks arvesse võtta kõiki esimese meetme vastuvõtmise ajal teadaolevaid asjakohaseid andmeid.

- 82 Esiteks olid hageja sõnul kõik pankrotieelsed, nii tagatiseta kui ka eelisõigusega avaliku sektori võlausaldajad, selgelt huvitatud NCHZ tegevuse jätkumisest, sest see oli ainus võimalus, et nende pankrotieelsed nõuded vähemalt osaliselt rahuldatakse ning et nad ei peaks mingil juhul riskima suurema finantskoormusega. Slovakkia riigi otsusest kuulutada NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ nähtub selgelt, et ta teadis, et äriühingu likvideerimise korral oleks kõnealuste võlausaldajate olukord olnud halvem.
- 83 Teiseks esitasid Slovakkia ametiasutused ametliku uurimismenetluse käigus üksikasjaliku teabe, mis näitas, et esimese meetme vastuvõtmise kuupäeval oli NCHZ tegevuse jätkumine parim majandamisviis, kui võtta arvesse maksmata võlakohustuse võimalikku suurenemist äritegevuse jätkamise ajal. Näiteks oli tõendatud, et sotsiaalkindlustusameti, mis kujutas endast kõige olulisemat pankrotijärgset avaliku sektori võlausaldajat, olukord oleks olnud ilmselgelt halvem NCHZ vahetu likvideerimise korral. Ent vaidlustatud otsuses komisjon isegi ei viidanud nendele väidetele. Hageja lisab repliigis, et oleks põhjendamatult piirav eristada kulusid, mida sotsiaalkindlustusamet oleks kandnud esiteks juhul, kui NCHZ tegevus jätkub, ja teiseks siis, kui NCHZ oleks vahetult likvideeritud.
- 84 Kolmandaks väidab hageja, et ei vaidlustatud otsuses ega Üldkohtus ei vaidlusta komisjon esitatud arvandmete õigsust.
- 85 Kohtupraktika kohaselt eeldab eraõigusliku võlausaldaja kriteerium, et avaliku sektori võlausaldaja tegutsemine võrreldes eraõigusliku võlausaldaja käitumisega on võimalikult lähedased olukorrad. Võib nõuda tõendeid, mis näitavad, et riigi otsus põhineb majandushinnangutel, mis on võrreldavad nendega, mida oleks pidanud tegema eraõiguslik võlausaldaja (vt selle kohta 18. mai 2017. aasta kohtuotsus *Fondul Proprietatea*, C-150/16, EU:C:2017:388, punktid 25 ja 26 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 86 Siiski ei saa eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi käesoleval juhul kohaldada. Slovaki riik ei ole nimelt haldusmenetluse käigus esitanud ühtki tõendit, mis näitaks, et ta võttis vastu otsuse kuulutada NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ majanduslikel kaalutlustel võlausaldajana ja mitte avaliku võimuna (vt selle kohta analoogia alusel 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punktid 81 ja 82).
- 87 Igal juhul tuleneb kohtupraktikast, et juhul, kui komisjonil peaks olema kahtlus seoses nimetatud kriteeriumi kohaldatavusega, siis tuleb tal endal anda üldhinnang, võttes lisaks liikmesriigi esitatud tõenditele arvesse kõiki muid käesoleval juhul asjakohaseid tõendeid, mis võimaldavad tal tuvastada, kas kõnealune meede pärineb liikmesriigilt kui eraettevõtjalt või kui avaliku võimu teostajalt. Iseäranis võivad sellega seoses olla asjakohased meetme laad ja eesmärk, kontekst, milles meede asub, samuti taotletav eesmärk ja meetme suhtes kehtivad normid. Seevastu, kui majandushinnangud koostatakse pärast meetme võtmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi võetud meetme tegeliku kasumlikkuse tagantjärele tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana (vt selle kohta analoogia alusel 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punktid 85 ja 86).
- 88 Ent strateegilise tähtsusega äriühingute seadusest ja Slovakkia valitsuse otsusest anda NCHZ-le strateegilise tähtsusega äriühingu staatus nähtub, et Slovakkia riigi ainus eesmärk oli hoida ära NCHZ tegevuse peatamisega kaasnevad negatiivsed tagajärjed kogu Slovakkia keemiatööstuse toimimisele ja konkurentsivõimele, samuti negatiivne mõju tööhõivele asjaomasel piirkonnas, mis seaks ohtu Slovakkia majandusele. Seevastu ei nähtu erinevalt hageja väidetest Slovakkia riigi otsusest kuulutada NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“, et see riik teadis, et avaliku sektori võlausaldajate pankrotieelne olukord oleks halvem selle äriühingu likvideerimise korral.

- 89 Nagu komisjon väidab, oli kollektiivse koondamise ärahoidmine kooskõlas strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse peamise eesmärgiga, milleks oli jätkata selliste äriühingute tegevust, mis oleks ilma igasuguse kahtluseta muutunud paremal juhul raskeks või isegi võimatuks, kui NCHZ puhul oleks tegutseva pankrotihalduri võetud meetmed võinud kaasa tuua töötajate arvu olulise vähendamise.
- 90 Pealegi nähtub hageja väidetest eeldus, et riiki võib pidada ainsaks avaliku sektori võlausaldajaks. Selline lähenemisviis lükati siiski tagasi 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsuses *AlzChem vs. komisjon* (T-284/15, EU:T:2018:950, punktid 184–196 (ei avaldata)).
- 91 Lisaks, nagu komisjon on vaidlustatud otsuses sisuliselt märkinud (vaidlustatud otsuse põhjendused 81, 83, 87 ja 88), ei ole NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise kohta tehtud piisavat ja ajakohast uuringut, mis käsitleks selle äriühingu tegevuse jätkumist avaliku sektori võlausaldajate huvidest lähtudes, samas kui eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi kohaldatavuse ja kohaldamise huvides on ainsana asjakohased kõnealuse otsuse vastuvõtmise hetkel olemasolevad tõendid ja prognoositav areng (vt selle kohta analoogia alusel 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punkt 105). Hageja juhib tähelepanu ka sellele, et ta „ei saa kontrollida, kas sellised põhjalikud hindamised [mis on seotud asjaoluga, et pankrotistunud avaliku sektori võlausaldajate olukord oleks NCHZ likvideerimise korral olnud halvem] tehti enne otsuse vastuvõtmist [, millega kuulutati NCHZ „strateegiliseks äriühinguks“]“. Ta täpsustab, et niisuguse liigitamise tõttu ei olnud pankrotihalduril võimalik tol ajal koostada laiapõhjalist analüüsi selles mõttes – nagu ta märkis kohtuistungil Üldkohtu küsimusele antud vastuses –, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise tõttu ei olnud sellist analüüsi vaja teha.
- 92 Teiseks, isegi kui võtta arvesse ainult sotsiaalkindlustusameti olukorda, nagu Slovakkia ametiasutused oma teises vastuses komisjonile 29. novembril 2013 esitasid, ei saa hageja väidetega nõustuda. Kuigi ta väidab, et viivitamatu likvideerimise korral oleks selle asutuse, mis oli pärast pankrotti kõige olulisem avaliku sektori võlausaldaja, nõuded ulatunud enam kui 3 miljoni euroni, ei too hageja välja selle asutuse nõude summat NCHZ tegevuse jätkumise korral, mida oleks pidanud hindama hetkel, mil see äriühing kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“, mis on nõutav eespool punktis 91 viidatud kohtupraktika kohaselt.
- 93 Lisaks tuleb tagasi lükata hageja repliigis esitatud väide, et Slovakkia riik võttis arvesse asjaolu, et NCHZ likvideerimise korral oleks tal tulnud tasuda sotsiaalkindlustusameti kaudu töötushüvitisi. Hageja väidab selle kohta, et töötushüvitist oleks tulnud maksta nii NCHZ endistele töötajatele kui ka nende äriühingute töötajatele, keda likvideerimine otseselt mõjutas ning et nende maksete kogusumma oleks olnud kaugelt suurem kui väidetava abi summa. Ent kui selliseid hüvitisi oleks tulnud maksta, ei oleks seda tehtud NCHZ-le, vaid töötajatele, kellest osa töötab teistes äriühingutes. Seetõttu ei saa asjaolu, et Slovakkia riik võib muutuda võlgnikuks kas NCHZ või muude äriühingute endiste töötajate ees, võtta arvesse, kui analüüsida riigi tegutsemist NCHZ võlausaldajana. Komisjoni väitel hageja ise mõnab, et Slovakkia riik võis sel ajal saada eelise ametivõimuna, mis on vastutav töötushüvitiste maksmise eest endistele töötajatele, kuid mitte NCHZ võlausaldajana, mistõttu ei ole tema esitatud arvanded, isegi kui need on täpsed, asjakohased. Sellega seoses tuleb märkida, et hageja arutluskäik rajaneb eeldustel, nii nende töötajate arvu osas, keda see võis puudutada kui ka antud hinnangu osas.
- 94 Seega eeldusel, et käesoleval juhul on turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteerium kohaldatav, tuleb hageja väide, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine NCHZ suhtes vastas sellel kriteeriumile, tagasi lükata.

c) Hageja väited, et olukord oleks olnud sama ka juhul, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme

95 Hageja väidab mitmele faktilisele tõendile tuginedes, et pankrotiseaduse kohaldamine NCHZ suhtes oleks kaasa toonud sama olukorra kui see, mille tõi kaasa strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine selle äriühingu suhtes, mis ei saanud strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega ette nähtud tegevuse jätkumise raames seetõttu mingisugust täiendavat eelist.

1) Väide, et esimene pankrotihaldur toetas enne strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmist NCHZ tegevuse jätkamist

96 Hageja sõnul toetas esimene pankrotihaldur 14. oktoobril 2009 ja seega enne strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmist NCHZ tegevuse jätkamist. Oma väite kinnitamiseks viitab hageja ajakirjandusagentuuri teadaandele. Tuleb siiski märkida, et tegemist oli pigem tahteavalduse kui otsusega, mis võiks esimese pankrotihalduri jaoks olla siduv, kes teatas, et ta „[teeb] kõik, mis võimalik, et jätkata ettevõtte tegevust“. Peale selle toodi välja asjaolu, et pankrotihalduri ülesanne oli esitada asjaomasele Slovakkia ministrile NCHZ tegevuse jätkamise kohta majandusanalüüs, mille ta esitas 26. oktoobril 2009.

97 Teiseks väidab hageja, et pankrotihaldur oli seisukohal, et NCHZ tegevuse jätkamise seadusest tulenevad tingimused olid täidetud, nagu ta selgitas 20. oktoobril 2009 toimunud koosolekul NCHZ töötajatele peetud kõnes. Hageja tsiteerib siiski ainult üht osa sellest kõnest. Oma kõnes viitas esimene pankrotihaldur asjaolule, et esialgne hinnang viis ta järelduseni, et tegutseva äriühinguna on NCHZ väärtus oluliselt suurem kui juhul, kui selle varad müüa muul viisil. Ta lisis siiski, et ka üks teine, ja mitte vähemtähtis põhjus jätkata tegevust, on pankrotis oleva üksuse majanduslik ja sotsiaalne tähtsus kogu asjaomase piirkonna jaoks, mitte ainult „väikesearvulise“ NCHZ töötajaskonna, vaid ka nende perekondade jaoks. Neid kahte põhjust, ehk NCHZ majanduslik väärtus ja sotsiaalne mõju, tõi ta oma kõnes korduvalt esile. Teine viidatud põhjus seondub aga strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmise raames viidatud põhjusega. Seetõttu ei saa esimese pankrotihalduri otsust üksi seostada NCHZ majandusliku olukorra analüüsiga.

98 Kolmandaks tugineb hageja 26. oktoobri 2009. aasta analüüsile. Sissejuhatuseks tuleb sedastada, et see, mida hageja peab analüüsiks, on esitlus, mis sisaldab graafikuid, majandustulemusi käsitlevate kokkuvõtlike kaalutluste loetelu ajavahemikul jaanuarist kuni novembrini 2009, esimese pankrotihalduri 2009. aasta neljandas kvartalis võetud majandusmeetmeid, 2010. aasta majanduskava ning kolmeosalist kokkuvõtvat osa.

99 Esiteks, kuigi hageja väidab, et enamik 26. oktoobri 2009. aasta analüüsis nimetatud meetmeid põhines turu arengutel või läbirääkimistel eraettevõtjatega, ei nähtu see esitatud dokumendist. Lisaks sellele tuleb märkida, nagu ka komisjon välja tõi, et teatavad meetmed, näiteks maksusoodustused, eeldavad ametivõimude osalemist.

100 Teiseks, 26. oktoobri 2009. aasta analüüsis leidis hageja, nagu väidab ka esimene pankrotihaldur, et NCHZ tegevust tuleb jätkata, selleks et müüa see tegutseva ettevõtjana ja rahuldada nii hästi kui võimalik NCHZ võlausaldajate nõuded. Ta lisis siiski, et ta „jätkab rangelt viisil, millega tagada, et [NCHZ] tegevuse käigus ei tekiks ühtki äriühingu tegevusega seotud täitmata kohustust“. Seetõttu, isegi kui esimene pankrotihaldur leidis oktoobris 2009, et otsus NCHZ äritegevuse jätkamise kohta oli parim lahendus, ei tähenda see, et otsus jäi samaks, võttes arvesse NCHZ majandusliku olukorra muutumist 2010. aastal.

101 Kolmandaks, kuigi hageja väidab, et 26. oktoobri 2009. aasta analüüsi toetasid tootmisnäitajad ja uued tellimused 2009. aasta septembrist kuni novembrini, mis väidetavalt tõestasid, et NCHZ oli jätkuvalt tegutsev, kuna tulemused olid sarnased 2009. aasta varasema kaheksa kuu tulemustega ning et igati oli

alust arvata, et äriühingu tegevus on investoritele atraktiivne, tuleb märkida, et esiteks vähendab esitatud tellimuste taseme säilitamise tähtsust asjaolu, et 2009. aasta oktoobris toimus strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse väljakuulutamine. Lisaks ilmneb Slovakkia ametiasutuste 29. novembri 2013. aasta teisest vastusest komisjonile, et tol ajal oli nii müügitulu kui ka uute tellimuste maht vähenemistrendis. Teiseks põhinevad hageja väited üksnes oletustel tulevaste investorite olemasolu kohta.

- 102 Sellest järeldub, et isegi kui eeldada, et esimene pankrotihaldur andis pelga tahteavalduse kõrval NCHZ tegevuse jätkamisele oma heakskiidu enne strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmist, millega komisjon näib nõustuvat, ei saa see asjaolu mingil juhul tähendada, et ta jäi sellele seisukohale kogu esimese pankrotiperioodi jooksul või et pankrotihaldur sellest lähtus.

2) Väide, et pädev komitee oleks kinnitanud esimese pankrotihalduri esialgse otsuse

- 103 Hageja sõnul ei ole mingit alust arvata, et pädev komitee ei oleks esimese pankrotihalduri esialgset otsust kinnitanud. Tema väitel oli tolleks hetkeks selge, et NCHZ likvideerimise korral ei oleks pankrotieelsed võlausaldajad ühtegi tagasimakset saanud ning seega ei olnud neil midagi kaotada, hääletades äriühingu tegevuse jätkamise poolt ning et nii tagatud nõuetega võlausaldajad kui ka võlausaldajate komitee ja pankrotikohus olid NCHZ äritegevuse jätkamise poolt. Oma väite põhjendamiseks tugineb ta 2014. aasta märtsi analüüsile, mis koostati alles pärast komisjoni sõnaselget taotlust. Hageja sõnul oli selge, et tootmisala saastest puhastamisega seotud kulud ulatuvad miljoni euronile ja need on pankrotieelsete nõuete suhtes eeliseisundis. Lisaks sellele väidab ta, et 2009. aasta majandusnäitajad olid kindlasti paremad kui 2010. aastal ning et kuigi teatavad turusuundumused 2010. aastal mõjutasid NCHZ tegelikku arengut negatiivselt, ei olnud 2009. aasta lõpus neid võimalik ette näha. Lisaks väidab ta, et isegi kui NCHZ tegevuse jätkamine ei oleks olnud pankroti järel tagamata nõuetega avaliku sektori võlausaldajate huvides, ei olnud neil võimalik seda vaidlustada.
- 104 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et hageja argumendid põhinevad eeldustel ja väidetel, kuivõrd ta tugineb 26. oktoobri 2009. aasta analüüsile, mida ei saa pidada piisavaks (vt eespool punktid 98–101) ega viita ühelegi analüüsile, mida oleks tehtud esimesel pankrotiperioodil, samas ei ole sellise analüüsi puudumine üllatav, kuna – nagu hageja ka ise märkis (vt eespool punkt 91) – olenemata toonase analüüsi sisust ja järeldustest tuli NCHZ tegevust jätkata (vaidlustatud otsuse põhjendus 80). Lisaks märkisid Slovakkia ametiasutused 13. jaanuaril 2014 oma kolmandas vastuses komisjonile, et kuigi nad leidsid, et hiljem vastu võetud otsused võisid olla selge märk sellest, et pädev komisjon toetas NCHZ tegevuse jätkamist, siis see, mida nimetatud komitee võis otsustada lõplikult 2009. aasta detsembris, ei olnud neile teada.
- 105 Teiseks asjaolu, et peamise tooraine ja teatavate toodete hinnatase võib muutuda ebasoodsas suunas, nagu antud juhtumi puhul, millele juhtis tähelepanu hageja oma repliigis, on tegur, mida tegutsev pankrotihaldur ja pädev komitee oleks pidanud arvesse võtma. Kuigi hageja väidab, et seda arengut ei olnud võimalik ette näha ajal, mil esimene pankrotihaldur tegi otsuse NCHZ tegevuse jätkamise kohta ning see ei olnud teada ka 2009. aasta lõpus, tuleb sellegipoolest märkida, et 26. oktoobri 2009. aasta analüüsis nimetati energiahindade tõusu ja toodete hinna langust 2009. aasta juuni ja juuli vahelisi negatiivseid tulemusi selgitavateks põhjusteks ning et vähemalt strateegiliste toorainete hinna küsimust on 2009. aasta neljandas kvartalis finantsjuhtimise riskifaktorina nimetatud.
- 106 Kolmandaks, isegi kui võtta arvesse asjaolu, et on hästi teada, et saaste kõrvaldamise kulud NCHZ tegevuse lõpetamise korral oleksid olnud märkimisväärsed, on fakt siiski see, et küsimus oli, kas tegutsev pankrotihaldur ja pädev komisjon, sealhulgas súd v Trenčíne (Trenčini kohus) oleksid ka tegelikult leidnud, et NCHZ tegevuse jätkamine on lahendus, mida tuleb toetada. Ent hageja väited selles osas põhinevad vaid oletustel.

- 107 Esiteks ei ole teada pädeva komitee liikmete, kelle hulgas on tagatud nõuetega võlausaldajad ja võlausaldajate komitee, otsused, mis oleks tulnud pankrotiseaduse kohaselt edastada otsuse vastuvõtmiseks súd v Trenčínile (Trenčini kohus).
- 108 Hageja sõnul ei ole oluline asjaolu, et Fond národného majetku Slovenskej Republiky (Slovaki Vabariigi riigivara fond), mis oli nii tagamata kui ka tagatud nõuetega pankrotieelne avaliku sektori võlausaldaja, märkis avalduses, mis on lisatud esimesele kirjale, mille Slovakkia ametiasutused saatsid komisjonile 2. septembril 2013. aastal, et ta oleks hääletanud NCHZ äritegevuse jätkamise poolt. Selle üksuse avaldus pärineb juulist 2013, st pärast esimest pankrotiperioodi.
- 109 Lisaks, kuigi hageja väidab, et pankrotieelsed võlausaldajad ei kandnud mingit riski, jätab ta tähelepanuta asjaolu, et toimikust nähtuvalt olid tagatud nõuetega võlausaldajate nõuded esimese pankrotiperioodi vältel suurenenud. Ta viitab muu hulgas Nováky kommuuni (Slovakkia) ja Environmentálny fondi (keskkonnafond, Slovakkia) nõuete suurenemist kinnitavatele arvandmetele juba 2009. aasta lõpus, mis ilmneb ka toimikust. Seega ei ole õige asuda ilma põhjendatud analüüsita seisukohale, et nende võlausaldajate olukord oli sedavõrd selge, et neil ei jäänud muud üle, kui hääletada NCHZ äritegevuse jätkamise poolt.
- 110 Lisaks väidab hageja, et võlausaldajate komitee koosnes viiest eraõiguslikust võlausaldajast, kes kõik olid tagamata nõuetega eraõiguslikud võlausaldajad ja hääletasid 11. jaanuaril 2010 NCHZ äritegevuse jätkamise poolt. Ent tuleb sedastada, et niisugune otsus 11. jaanuarist 2010 ei saa olla märkimisväärse tähtsusega, kuna NCHZ suhtes kohaldati tol hetkel juba strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse sätteid. Seega ei olnud see hääletus mitte üksnes sümboolse väärtusega, vaid seda võis mõjutada ka asjaolu, et nimetatud seadus oli kohaldatav. Lisaks puudub igasugune kindlus või vähimgi viide sellele, et hääletust oleks samal viisil korratud siis, kui NCHZ majanduslik olukord esimesel pankrotiperioodil 2010. aastal halvenes.
- 111 Teiseks, kuna súd v Trenčín (Trenčini kohus) pidi tegema otsuse pärast võlausaldajate komiteed ja tagatud nõuetega võlausaldajaid, ei ole tema otsuse puhul sugugi kindel, nagu väidab hageja vastuseks komisjoni argumendile, et kohus oleks andnud korralduse tegevuse jätkamiseks nii nagu ta tegi seda 2011. aastal.
- 112 Kolmandaks väidab hageja, et isegi kui NCHZ tegevuse jätkamine ei oleks olnud pankrotijärgsete avaliku sektori võlausaldajate huvides, kelle hulgas on sotsiaalkindlustusamet ja haigekassa, kellele kuulus ligikaudu 83% pärast pankrotti tekkinud avaliku sektori võlausaldajate täitmata nõuetest, ei oleks nad saanud oma vastuseisu väljendada. Ta lisab, et isegi kui kõigil neil võlausaldajatel oleks olnud õigus väljendada oma seisukohti NCHZ tegevuse jätkamise osas, mis aga nii ei olnud, ei oleks nende vastuseis saanud lõplikku otsust mõjutada, sest pankrotijärgsete kohustuste kogusumma oli 2009. aasta lõpus 8,5 miljonit eurot ning avaliku sektori võlausaldajate nõuded moodustasid sellest summast vähem kui 9%.
- 113 On tõsi, et pankrotiseaduse sätetest, eriti selle artikli 83 lõikest 4, ei tulene, et juhtumi asjaolude tõttu võiks sotsiaalkindlustusamet osaleda súd v Trenčínies (Trenčini kohus) otsuse tegemisel selle kohta, kas jätkata NCHZ tegevust (vt selle kohta 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus AlzChem vs. komisjon, T-284/15, EU:T:2018:950, punkt 151 (ei avaldata)).
- 114 Kuid eeldusel, et kõik hageja esitatud arvandmed kogumis vastavad tõele, tuleb märkida, et tegutsev pankrotihaldur oli kohustatud maksma pankrotijärgsed võlanõuded. Ent asjaolu, et ta lasi esimesel pankrotiperioodil NCHZ võlgadel suureneda, on selle kohustusega vastuolus. Tuleb nõustuda komisjoniga, et kuigi pankrotistunud üksus saab tõepoolest tegutseda ka kahjumi teenimise ajal, oli esimene pankrotihaldur sõnaselgelt märkinud, et seda tuleb teha viisil, millega tagada, et niisugust olukorda ei tekiks (vt eespool punkt 100).

- 115 Lisaks põhineb hageja väide eeldusel, et pädev komisjon ei uurinud või pidas 2009. aasta lõpu seisuga asjakohatuks võimalikke väljavaateid, et avaliku sektori nõuded suurenevad 2010. aastal juhul, kui tehakse otsus jätkata NCHZ äritegevust. Kohtuistungil tunnistas hageja vastuseks Üldkohtu küsimusele, et juhul kui tegevuse jätkumisel peaks pankrotijärgsete võlgade summa osutama väga suureks, oleksid pankrotieelsed võlausaldajad olnud esimesed, kes pöörduvad halduri poole, et nõuda tegevuse peatamist selleks, et säiliks vähemalt mingi võimalus, et nende nõuded rahuldatakse.
- 116 Neljandaks ei saa nõustuda hageja argumentidega, millega ta vaidlustab asjaolu, et kuigi komisjon ei seadnud kahtluse alla 2014. aasta märtsi analüüsi täpsust, mille ta ise oli palunud Slovakkia ametiasutustel esitada, ei võtnud ta seda tõendina, väites, et see oli väga lühike, hüpoteetiline ja koostatud tagantjärele (vaidlustatud otsuse põhjendus 87).
- 117 Ühest küljest on 2014. aasta märtsi analüüs, vastupidi hageja väidetule, puudulik. Tõepoolest oli oluline teada võimalikke kulusid, mis kaasnevad NCHZ tegevuse jätkamisega pankrotieelsete võlausaldajate jaoks, kellel võivad olla ka pankrotijärgsed nõuded (vt eespool punkt 109). See analüüs aga ei anna selle kohta mingit teavet.
- 118 Teiseks ei saa nõustuda hageja argumendiga, millega seati kahtluse alla komisjoni hinnang 2014. aasta märtsi analüüsi hüpoteetilisele ja *ex post* analüüsi asjakohasuse puudumise kohta.
- 119 Sellega seoses vaidlustab hageja asjaolu, et komisjon lükkab vaidlustatud otsuses ilma sisulise selgituseta esitatud tõendid tagasi, viidates asjaolule, et need on esitatud *ex post*, välja arvatud eraldi viide kohtupraktikale joonealuses märkuses, kuigi nimetatud kohtupraktika ei toeta komisjoni väidet, et *ex post* analüüs ei ole asjakohane. Hageja sõnul oli 2014. aasta märtsi analüüsi usaldusväärsus iseäranis kõrge, kuna peamised kulutegurid NCHZ likvideerimisel olid seotud selle äriühingu tegevuse olemusega, samuti keemiatööstuse kohustustega ning seda ei saanud mõjutada NCHZ majandusliku olukorra mis tahes muutumine pankroti ajal. Komisjon ei ole vaidlustanud kõnealuseid fakte ja arvandmeid. Lisaks sellele on sedalaadi olukorras järelanalüüsi tegemine lubatud (vt selle koha 29. märtsi 2007. aasta kohtuotsus *Scott vs. komisjon*, T-366/00, EU:T:2007:99, punktid 136–138). Strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise tõttu ei oleks saanud pankrotihaldur teha tol ajal laiapõhjalist analüüsi, millega eristada NCHZ olukorda olukordadest, mis olid aluseks komisjoni viidatud kohtupraktikale vaidlustatud otsuse joonealuses märkuses 13. Hageja sõnul on oluline teha vahet 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsusest *Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579)* tuletatud kriteeriumil ja turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumil. Olgugi et turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumi raames võib kahelda, kas teatavatel asjaoludel on asjakohane *ex post* analüüs, siis analüüs, mida nõuab kohtuotsus, milles määratakse kindlaks, kas NCHZ oleks jätkanud oma äritegevust ka juhul, kui oleks kohaldatud harilikke pankrotieeskirju, nõuab määratluse kohaselt hüpoteetilist *ex post* analüüsi. Selles kohtuotsuses tuletatud kriteeriumi kohaselt oleks asjakohane hinnata seda, mis oleks tõenäoliselt aset leidnud, kui strateegilise tähtsusega äriühingute seadust ei oleks olnud olemas.
- 120 Oluline on märkida, et vastupidi hageja väidetele ei kehtesta 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsuse *Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579)* punkt 36 nõuet „hüpoteetilise faktidega vastuolus oleva analüüsi“ kohta, vaid selle mõtte on vastata komisjoni väitele, mille viimane esitas nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud asjas ja mille kohaselt kasumi vähendamine vaidlusaluse meetme tõttu võib viia riigi maksutulude kaotamiseni, mis hõlmas kõnealuse meetme tõttu riigi ressursside ülekandmist. Peale selle ei ole üheski teises kõnealuse kohtuotsuse punktis kehtestatud „hüpoteetilise faktidega vastuolus oleva analüüsi“ nõuet.
- 121 Mis puudutab komisjoni hinnangut selle kohta, et 2014. aasta märtsi analüüs oli *ex post* analüüs ja et see ei olnud asjakohane, ei saa eitada, et ilma NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamiseta ei oleks ühelt poolt kehtestatud kollektiivse koondamise takistust ja teiselt poolt oleks selle äriühingu tegevuse jätkamise üle pidanud otsustama pädev komisjon ning see ei oleks olnud automaatne. Vastupidi hageja väidetele saab asjaolu, et omavahel võrreldakse olukorda, mis

tekkis seetõttu, et NCHZ suhtes kohaldati strateegilise tähtsusega äriühingute seadust, ja olukorda, mis oleks tekkinud siis, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme, tugineda üksnes analüüsile, mis põhineb infol selle olukorra ja nende andmete kohta, mis olid olemas hetkel, mil oli tarvis teha otsus NCHZ tegevuse võimaliku jätkamise üle ja samal ajal, kui äriühing oli kuulutatud „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ (vt selle kohta kohtujurist Fennelly ettepanek kohtuasjas Ecotrade, C-200/97, EU:C:1998:378, punkt 31).

- 122 Ent hageja ei väida, et 2014. aasta märtsi analüüs põhines andmetel, mis olid pärit sellest ajast, mil NCHZ kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“. Sellest analüüsist, mille hageja esitas, nähtub lisaks, et pankrotihaldur ei koostanud seda 2009. aastal olemasolevate andmete alusel, vaid et ta kasutas 2010. aasta detsembri andmeid, et teha kindlaks, kas need andmed võivad kehtida ka 2009. aasta detsembri puhul, ilma neid uuesti läbi vaatamata, leides vaid, et mõni neist ei ole ajalises mõttes tähtis. Lisaks tõi ta välja 2009. aasta detsembri kohta ajakohaste andmete kogumisega seotud raskused.
- 123 Seega ei saa pidada kindlaks tõsiasja, et 2014. aasta märtsi analüüs vastab NCHZ olukorra analüüsile, milles see oleks võinud olla, kui kõnealust äriühingut ei oleks kuulutatud „strateegilise tähtsusega äriühinguks“. Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsuses komisjoni antud hinnang, et 2014. aasta märtsi analüüs ei olnud asjakohane, kuna see oli hüpoteetiline ja koostatud *ex post*, ei ole väär.
- 124 Viiendaks, hageja sõnul ei võimalda ükski esitatud tõend anda kinnitust sellest, et NCHZ vahetu likvideerimine oleks olnud asjakohane. Selle väite põhjendamiseks märgib ta, et vaidlustatud otsuses ei analüüsitud komisjon ametliku uurimismenetluse ajal esitatud tõendite sisu, vaid näitas nende suhtes üldiselt ja meelevaldselt üles pelgalt skeptilisust (vaidlustatud otsuse põhjendused 83, 84 ja 87), esitamata ühtki tõendit, mis põhjendaksid tema arvamust, et pädev komitee ei oleks nõustunud NCHZ tegevuse jätkamisega. Komisjon ei seadnud kahtluse alla Slovakkia ametiasutuste esitatud arve ja andmeid ning seega ilmselgelt nõustus, et need on õiged.
- 125 Vastupidi hageja väidetele tuleb selles küsimuses järeldada, et see oli asjaomase liikmesriigi, käesoleval juhul Slovaki Vabariigi ja mitte komisjoni ülesanne näidata, et olukord oleks olnud sama, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse asemel. Ent vaidlustatud otsuses esitas komisjon põhjused, miks ta ei kasutanud selleks esitatud andmeid (vt eespool punktid 98–101 ja 116–123) ning tuleb märkida, et erinevalt hageja väidetest, et komisjon ei olnud nõus sellega, et Slovakkia valitsuse esitatud arvud ja andmed olid täpsed. Seetõttu tuleb hageja väide, et puuduvad igasugused tõendid selle kohta, et vahetu likvideerimine oleks olnud asjakohane, tagasi lükata.
- 126 Lisaks, võttes arvesse eespool punktis 91 viidatud kohtupraktikat, põhjendab NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise kohta piisava ja ajakohase uuringu puudumine, olles analüüsitud selle äriühingu tegevuse jätkamist avaliku sektori võlausaldajate huvidest lähtuvalt, asjaolu, et vastupidi hageja väidetele puudus komisjonil vajadus vaidlustatud otsuses vastata Slovaki riigi argumentidele seoses kuludega, mille oleks kaasa toonud NCHZ likvideerimine sotsiaalkindlustusameti jaoks ja mis põhinesid 2014. aasta analüüsil.
- 127 Seega, vastupidi hageja väidetele, ei saa järeldada, et puudub alus arvata, et pädev komisjon ei oleks kinnitanud esimese pankrotihalduri esialgset otsust.
- 128 Lisaks tuleb tagasi lükata hageja väited, mille ta esitas vastuseks komisjoni argumendile ja mille kohaselt otsus NCHZ tegevuse jätkamise kohta oleks tehtud igal juhul ja see ei ole vastuolus Slovakkia valitsuse otsusega kohaldada NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seadust. Tema sõnul tuleb viimati nimetatud otsust mõista, lähtudes asjaolust, et majandus- ja rahanduskriisi oli tol hetkel haripunktis ning arvestades asjaolu, et nimetatud valitsus tegutses kartuses ja võib-olla 2010. aasta valimiste ootuses ennetavalt, omamata konkreetset teavet NCHZ tegeliku olukorra kohta ja ilma et esimene pankrotihaldur oleks taotlenud Slovakkia riigi mis tahes sekkumist.

- 129 See hageja väide ei ole veenev, kuna põhineb oletusel, et Slovakkia riik võttis vastu seaduse ja otsustas seda kohaldada vaid ühe äriühingu suhtes, omamata viimase kohta konkreetset infot. Ent tuleb märkida, et esimesel pankrotihalduril tuli Slovakkia ametiasutustele anda infot, mida ta 26. oktoobri 2009. aasta analüüsis ka tegi (vt eespool punkt 96). Kui pädeva komisjoni tehtud otsuse tähendus ka oli nii kindel, nagu hageja väidab, ei olnud Slovakkia ametiasutustel ühtki põhjust kahelda selles, et NCHZ tegevus jätkub. Seevastu võivad valimistega seotud hirmud, millele hageja viitas, näidata, et pädev komisjon oleks võinud teha teise otsuse, nimelt NCHZ likvideerimise kohta, võttes arvesse NCHZ majanduslikku olukorda ja tulevast arenguperspektiivi.
- 130 Võttes arvesse kõiki eeltoodud kaalutlusi, tuleb tagasi lükata hageja väide, et kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme, oleks pankrotihalduri otsuse kinnitanud pädev komisjon, kes seejärel oleks otsustanud NCHZ tegevust jätkata.

3) Väide, et pädeva komitee otsus oleks klientidele ja tarnijatele andnud samasuguse kindlustunde kui strateegiliste äriühingute seadus

- 131 Esiteks, erinevalt sellest, mida väidab komisjon (vaidlustatud otsuse põhjendus 88), oleks pädeva komitee otsus hageja sõnul andnud klientidele ja tarnijatele samasuguse kindlustunde kui strateegilise tähtsusega äriühingute seadus. Ta väidab, et isegi kui need väited oleksid korrektsed (*quod non*), oleks see kindlustunne mõjutanud NCHZ võlgade (osalise) arveldamise tõenäosuse määra ja summat üksnes äriühingu tegevuse jätkumise korral, mitte selle vahetu likvideerimise korral. Lisaks vaidlustab hageja komisjoni hinnangu, et strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise kaudu klientidele ja tarnijatele antud tugevamat kindlustunnet selle kohta, et NCHZ jätkab tegevust vähemalt nimetatud seaduse kehtivusaja lõpuni, tõendab asjaolu, et hoolimata kõnealuse seaduse kohaldamisest kaotas NCHZ 2009. ja 2010. aastal kliente (vaidlustatud otsuse põhjendused 85 ja 86).
- 132 Vaidlustatud otsuses leidis komisjon, et esimese meetmega anti NCHZ-le ja kolmandatele isikutele, eelkõige tema klientidele ja tarnijatele, kindlustunne, et äriühingu tegevus jätkub, samas kui pankrotis äriühingu tegevuse jätkumine ei ole tavapärasel pankrotitingimustel kunagi tagatud, ning seega oli ta andnud NCHZ-le eelise samasuguses olukorras olevate konkurentide ees (vaidlustatud otsuse põhjendused 78, 85, 89 ja 90). Ta märkis, et hoolimata kilbist, mille tekitas strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine, kaotas NCHZ 2009. ja 2010. aastal kliente, nagu näitas pankrotihalduri majandusanalüüs pärast seaduse aegumist (vaidlustatud otsuse põhjendus 86). Ta leidis, et „kui kõnealust seadust ei oleks [NCHZ] suhtes kohaldatud, [oleks ta] seisnud silmitsi uute negatiivsete tagajärgedega (nt klientide pöördumine kindlamate tarnijate poole), millega oleks märkimisväärselt suurenenud risk, et võlausaldajad oleksid otsustanud selles etapis äriühingu tegevuse katkestada“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 88).
- 133 Seega nähtub vaidlustatud otsusest selgelt, et komisjon ei ole mitte ainult arvesse võtnud olukorda ajal, mil NCHZ pidi kohaldama strateegilise tähtsusega äriühingute seadust, vaid ta soovis näidata, et otsuse NCHZ tegevuse peatamise kohta oleks võinud teha 2010. aasta jooksul, arvestades, et seadus avaldas mõju kogu esimese pankrotiperioodi jooksul, st veidi üle aasta, ning külmutas olukorra kogu perioodi vältel. Hageja ise juhib tähelepanu asjaolule, et pankrotihalduri plaani ebaõnnestumise korral tuleb vastavalt pankrotiseaduse artikli 88 lõikele 2 kokku kutsuda pädev komitee.
- 134 Hageja argumendid ei arvesta tõika, et pankrotieelsete võlausaldajate, eelkõige avaliku sektori võlausaldajate pankrotijärgsed nõuded, võisid NCHZ tegevuse jätkumise korral esimesel pankrotiperioodil suureneda ning et kui NCHZ tegevus peaks jätkuma, oli nende huvi, et NCHZ teeniks kasumit ja nende pankrotijärgsed nõuded saaksid rahuldatud, vastasel korral oleks tegu lisaks pankrotieelsele nõudele täiendava kahjuga. Nagu komisjon märkis (vaidlustatud otsuse põhjendus 86), siis olukorras, kus kliendid või tarnijad lahkuvad, oleks kõnealused võlausaldajad oma seisukoha

2010. aasta jooksul üle vaadanud, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme. Lisaks oleksid võinud isegi pankrotieelsed võlausaldajad üksnes soovitada NCHZ äritegevuse peatamist (vt eespool punkt 115).

- 135 Ent – nagu hageja märgib – kuigi strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine ei taga tarnete tegelikku tegemist, tagas see, et töötajad jäid kollektiivsete koondamiste piirangu tõttu alles, ja andis eelkõige klientidele ja tarnijatele kindlustunde, et NCHZ tegevus jätkub vähemalt kõnealuse seaduse kehtivusaja lõppemiseni olenemata sellest, kui suur on muu hulgas avaliku sektori võlanõue.
- 136 Hageja ei ole esitanud ühtki tõendit selle kohta, kuidas oleks pädeva komitee otsus andnud samasuguse kindlustunde kolmandatele isikutele, kui näeb ette NCHZ tegevuse jätkamine ajavahemikuks, mis vastab strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise kestusele. Täpsemalt öeldes ei ole väidetud, et vastavalt pankrotiseaduse sätetele oleks pädev komitee võinud kehtestada või vähemalt ette kujutada sellise konkreetse ajavahemiku kehtestamist, mille vältel NCHZ tegevus jätkub. Hageja nimelt väidab kõigest seda, et pidades silmas NCHZ tegevuse jätkamise kestust teise pankrotiperioodi ajal, võib eeldada, et pädeva komisjoni otsusega ette nähtud NCHZ tegevuse jätkamise kestus 2009. aasta viimases kvartalis oleks võinud olla sama pikk.
- 137 Lisaks sellele, mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjenduses 86 komisjoni viidatud klientide kaotust 2009. ja 2010. aastal, siis selles osas hageja üksnes väidab, et olukord oli 2009. aasta lõpus stabiilne. Ent toimikust nähtub, et müügitulud ja uued tellimused olid sel ajal pigem langustrendis (vt eespool punkt 101). Seega ei olnud kindel, kas hageja väidetav stabiilsus oleks võinud kesta kogu esimese pankrotiperioodi vältel, kui kohaldatud oleks tavapäraseid pankrotiõiguse norme.
- 138 Teiseks, vastuseks komisjoni väitele, et NCHZ olukord oli pankroti väljakuulutamise ja strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmise – millele järgnes selle seaduse kohaldamine NCHZ suhtes – vahelisel perioodil mõnevõrra moonutatud tulenevalt avalik-õigusliku valdkonna teabest, mis näitas selgelt, et koostamisel oli seadusandlik lahendus, väidab hageja, et kuigi komisjon viitab mitmele avaldusele, tehti kõik need samal päeval ehk 26. oktoobril 2009, mil Slovakkia majandusminister külastas NCHZ-d. Kuna hageja sõnul olid avalikud teadaanded tehtud kõigest kümme päeva enne strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmist, piirdus nende mõju ajavahemikuga, mis eelnes seaduse vastuvõtmisele, samas kui kaks esimest kuud pärast seda, kui NCHZ oli esitanud pankrotiavalduse, olid määravad tagamaks, et tema tegevus on pankrotimenetluse ajal edukas, kuna NCHZ juhtkond ja esimene pankrotihaldur olid kohustatud pidama läbirääkimisi peamiste klientide ja tarnijatega. Hageja väitel olid eespool viidatud avaldused küllalt usaldusväärsed tõendid NCHZ rahalise seisuga kohta pankrotimenetluse ajal.
- 139 Sellega seoses tuleb kõigepealt arvestada, nagu ka komisjon väidab, et isegi eeldusel, et NCHZ oli rakendanud usaldusväärset kommunikatsioonistrateegiat, ei suutnud ta tagada äriühingu kaubandussuhete säilitamist. Seejärel, nagu eelnevalt märgitud, oli esimene pankrotihaldur väljendanud oma kavatsust teha kõik, mis tema võimuses, et NCHZ äritegevus jätkuks. Lõpetuseks, nagu komisjon märgib, nähtub tema osundatud esimesest artiklist, mis avaldati 26. oktoobril 2009, et Slovaki Vabariigi majandusministeeriumi pressiesindaja on ajakirjandusele teada andnud, et strateegilise tähtsusega äriühingute seadus on koostamisel, ning et juba ainuüksi see asjaolu oli NCHZ võlausaldajatesse süstinud kindlustunnet. Samas artiklis on märgitud, et Slovakkia majandusminister on oma avalikes avaldustes osutanud, et nimetatud seadus peaks andma tarnijatele kindla garantii, et nende nõuetega arvestatakse. Lisaks tuleneb komisjoni osutatud teisest artiklist, mis avaldati 26. oktoobril 2009, et samal päeval esitas Slovakkia majandusminister NCHZ-d külastades strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse eelnõu, mis oli koostamisel ja mis pidi aitama kõnealust äriühingut ning andma võlausaldajatele garantii.
- 140 Seetõttu tuleb tagasi lükata hageja väide, et pädeva komitee otsus oleks andnud klientidele ja tarnijatele samasuguse kindluse nagu strateegilise tähtsusega äriühingute seadus.

4) Väide, et NCHZ ei saanud strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega ette nähtud tegevuse jätkamise raames ühtki täiendavat eelist

- 141 Vastuseks komisjoni väitele, mille kohaselt on NCHZ tegevuse jätkumine kahjumlikul kujul tõenäoliselt mõjutanud võlausaldajate nõuete rahuldamisjärke, mille tulemusel võib riik oma nõuetest loobuda, väidab hageja oma repliigis, et esimese pankrotiperioodi ajal oli pankrotihaldur kohustatud kohaldama ka tavapäraseid pankrotiõiguse norme ning juhul, kui vastavalt tegevuse jätkuvuse põhimõttele jätkatakse maksejõuetu äriühingu tegevust selle müümise eesmärgil, on tegemist pankrotieelseid nõudeid omavate võlausaldajate eelistamisega olenemata sellest, kas need on avaliku- või erasektori võlausaldajad. Seetõttu ei ole NCHZ saanud strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega ette nähtud tegevuse jätkamisel ühtki täiendavat eelist.
- 142 Nende väidetega ei saa nõustuda.
- 143 Esiteks ei saa hageja õigustatult väita, et tasumata võlad ei tulenenud strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse rakendamisest, vaid pigem enamjaolt pankroti ajal toimunud tavapärasest tegevusest. See väide tähendab, et pankrotis ettevõtja tegutseb tingimata kahjumiga. Kuid pankrotiseaduse artikli 88 lõike 2 kohaselt oleks sellisel juhul olenemata sellest, kas see toimub esimese pankrotiperioodi alguses või selle kestel, pankrotihaldur olnud kohustatud pöörduma pädeva komitee poole, et saada juhiseid NCHZ tegevuse jätkamise kohta, kuna pankrotiseadus võtab esmalt arvesse võlausaldajate huve. Sellega seoses oleks pankrotieelsed võlausaldajad võinud haldurit samuti hoiatada (vt eespool punkt 115). Seetõttu oli tavapärase pankrotiõiguse normide kohaldamise raames võimalik piirata kahjumiga tegutsemist, mis strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamisega oli välistatud.
- 144 Teiseks, tulenevalt strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega ette nähtud NCHZ tegevuse jätkumisest tuli nimetatud äriühingul tasuda tootmisega seotud võlgu, mis tema rahalist olukorda silmas pidades võis üksnes avaldada negatiivset mõju eelkõige võlgade tasumise osas kahele avalik-õiguslikule üksusele nagu sotsiaalkindlustusamet ja haigekassa.
- 145 Lisaks halvendas olukorda kollektiivse koondamise piirang, mis on samuti kehtestatud strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega. Tõepoolest, nagu ka hageja märkis, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme, oleks kollektiivsed koondamised otsustatud pankroti alguses, mitte 2011. aastal, nagu antud juhul. Hageja väidab, et NCHZ kulusid oleks see oluliselt vähendanud ja et tegelikkus oli vastupidine, sest NCHZ ei saanud seda võimalust kasutada, tuli äriühingul kanda täiendavaid kulusid, mis olid praktiliselt ebavajalikud, kuna olulise osa nendest moodustasid maksed sotsiaalkindlustusametile ja haigekassale. Ta jättis siiski märkimata, et NCHZ-l ei olnud võimalik kõiki neid võlgu teenindada ning et nende kahe avaliku sektori üksuse võlad kasvasid, samal ajal kui NCHZ säilitas oma töötajad äritegevuse jätkamiseks. Sellest tulenevalt ei saa hageja argumenti, et majandusliku koondamise keeld ei kujuta NCHZ jaoks majanduslikku eelist, pidada veenvaks ning vastupidi hageja väidetele tõi see piirang kaasa lisakoormuse avaliku sektori võlausaldajatele võrreldes sellega, mis oleks tulenenud tavapärase pankrotiõiguse normide kohaldamisest.
- 146 Peale selle on juba antud vastus hageja väitele, et strateegilise tähtsusega äriühingute seadus andis majandusliku eelise ainult Slovakkia riigile, sest kui NCHZ oleks oma töötajad koondanud juba varem, oleks suurema osa neist kuludest töötushüvitiste ja muude sotsiaalmaksete näol pidanud kandma riik (vt eespool punkt 93).
- 147 Seega ei saa nõustuda väitega, et strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega ette nähtud NCHZ äritegevuse jätkamine ei andnud NCHZ-le ühtki täiendavat eelist.

148 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb tagasi lükata hageja väide, et NCHZ suhtes tavapäraste pankrotiõiguse normide kohaldamine oleks kaasa toonud samasuguse olukorra nagu see, mis kaasnes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamisega.

d) Järeldus

149 Tuleb märkida, et kuna „Slovakkia ametiasutused“ kuulutasid NCHZ strateegilise tähtsusega äriühinguks, nähti ette esiteks NCHZ tegevuse jätkamine olenemata sellest, milline on tema majanduslik olukord ja tema suutlikkus maksta võlgu eelkõige avalikule sektorile, ja teiseks töötajate ametisse jätmine kollektiivsete koondamiste piirangu tõttu, mis võimaldas tal jätkata tegevust, andes seeläbi oma klientidele ja tarnijatele kindlustunde, et äriühingu tegevus jätkub kuni 2010. aasta lõpuni. Samal ajal tõi strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine NCHZ suhtes eelkõige avaliku sektori võlausaldajate jaoks kaasa riski, et nende nõuded esimese pankrotiperioodi vältel suurenevad, mis oli aga vältimatu arvestades tema finantsolukorda „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ kuulutamise hetkel. See risk pealegi realiseerus esimesel pankrotiperioodil avaliku sektori võlausaldajate puhul, kellel on nii pankrotieelsed kui ka pankrotijärgsed nõuded, kui ka nende puhul, kellel on üksnes pankrotijärgsed nõuded.

150 Ei saa siiski väita, et tavapärastele turutingimustele vastavatel asjaoludel oleks NCHZ saanud sama eelise kui see, mis talle anti riigi ressurssidest eespool punktides 59–61 osutatud kohtupraktika tähenduses. Ühelt poolt ei olnud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteerium käesoleval juhul kohaldatav ja igal juhul ei ole leidnud kinnitust, et esimene meede vastas sellele kriteeriumile. Teiselt poolt ei saa järeldada, et olukord oleks olnud samasugune, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme ning avaliku sektori võlausaldajatele ei oleks laienenud täiendav koormus (vt eespool punktid 94 ja 148). Viimati nimetatud punkti puhul ei võimalda hageja väide 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsuse Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579, punkt 36) kohta seda hinnangut kahtluse alla seada. Nimetatud kohtuotsuse punktis 36 leidis Euroopa Kohus sisuliselt, et asjaolu, et selles kohtuasjas kõne all olev meede võib kaasa tuua eraõiguslike võlausaldajate kasumi vähenemise ja sellest tulenevalt maksutulude võimaliku vähenemise, ei võimalda teha järeldust selle meetme riigiabiks liigitamise kohta. Nimelt oli seos nimetatud meetme ja maksutulude võimaliku vähenemise vahel liiga kaudne (vt selle kohta kohtujurist Fennelly ettepanek kohtuasjas Ecotrade, C-200/97, EU:C:1998:378, punkt 24). Ent esimest meedet silmas pidades ei ole komisjoni kaalutlused vaidlustatud otsuses siiski mingil moel seotud analoogsete kaalutluste või nimetatud kaudse seosega.

151 Seega on esimene meede, mis ühendab kohustuse jätkata NCHZ äritegevust ja kollektiivsete koondamiste piirangu, seotud 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsuses Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579, punkt 45) ja 17. juunil 1999. aasta kohtuasjas Piaggio (C-295/97, EU:C:1999:313, punkt 43) käsitletud nii esimese kui ka teise olukorraga (vt eespool punkt 72).

152 Sellest tulenevalt ei eksinud komisjon, kui järeldas, et selle äriühingu strateegilise tähtsusega äriühinguks kuulutamise tõttu on NCHZ-le antud majanduslik eelis, mis hõlmas riigi ressursse.

153 Kõike eespool öeldut silmas pidades tuleb esimese väite esimene ja teine osa tagasi lükata.

C. Teine väide, et eiratud on kohustust teostada hoolikas ja erapooletu uurimine ning rikutud on komisjonil lasuvat koostöökohustust

154 Hageja sõnul ei täitnud komisjon väidetava riigiabi hoolika ja erapooletu uurimise kohustust, kuna sisuliselt oleks ta pidanud enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist nõudma rohkem teavet.

155 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja väidete põhjendatusele vastu.

- 156 Esiteks väidab hageja, et kui komisjon pidas üksikasjalikuma *ex post* analüüsi tegemist vajalikuks, oleks tulnud tal seda nõuda, mida ta aga ei teinud. Lisaks ei võtnud ta arvesse 2014. aasta märtsi analüüs üksnes põhjusel, et see oli koostatud *ex post*, kuigi komisjon ei vaidlustanud selles sisalduva teabe täpsust ja usaldusväärust, mis ei olnud ajalises mõttes tundlik teave.
- 157 Euroopa Kohtu praktika kohaselt, mis käsitleb riigiabi sektoris tõendite esitamise valdkonnas valitsevaid põhimõtteid, on komisjon kohustatud viima vaatlusaluste meetmete uurimise läbi hoolikalt ja erapooletult, et tal oleks võimalikult täielikud ja usaldusväärsed tõendid, et teha lõplik otsus, millega tuvastatakse abi olemasolu või vajaduse korral selle kokkusobimatus või ebaseaduslikkus (vt 2. septembri 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, punkt 90, ja 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 63).
- 158 Komisjon võib teha otsuse talle kättesaadava teabe alusel juhul, kui asjasse puutuv liikmesriik rikutab koostöökohustust, mis tal on selle institutsiooni suhtes vastavalt ELL artikli 4 lõikele 3, ja keeldub edastamast teavet, mille esitamist on komisjon uue või muudetud abi kvalifitseerimiseks ja selle siseturuga kokkusobivuse uurimise või siis eelnevalt heaks kiidetud abi nõuetekohase rakendamise kontrollimise eesmärgil nõudnud. Siiski peab komisjon enne sellise otsuse vastuvõtmist nõudma liikmesriigilt kõigi abi ühisturuga kokkusobivuse uurimiseks vajalike dokumentide, kogu sellekohase teabe ja andmete edastamist tema määratud tähtjaks. Komisjon võib menetluse lõpetada ja võtta vastu otsuse tema käsutuses oleva materjali alusel üksnes juhul, kui liikmesriik ei ole vaatamata komisjoni korraldusele nõutud teavet esitanud (13. septembri 2010. aasta kohtuotsus Kreeka jt *vs.* komisjon, T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386, punkt 226).
- 159 Tuleb sedastada, et Slovakkia ametiasutused esitasid 21. märtsi 2014. aasta analüüsi komisjonile oma neljanda vastuse lisas 14. mail 2014.
- 160 Ühelt poolt tuleb märkida, et küsimust selle kohta, mis oleks toimunud detsembris 2009, kui NCHZ ei oleks liigitatud „strateegilise tähtsusega äriühinguks“, on Slovakkia ametiasutused mitu korda arutanud. Seda küsimust on need ametiasutused juba käsitlenud oma teises vastuses komisjonile 29. novembril 2013 ja oma kolmandas vastuses komisjonile 13. jaanuaril 2014. Seetõttu ei saa komisjonile ette heita seda, et ta ei taotlenud Slovakkia ametiasutustelt uut analüüsi selleks, et saada pärast nende neljandat vastust uut teavet. Sellega seoses on oluline märkida, et 13. septembri 2010. aasta kohtuotsuse Kreeka jt *vs.* komisjon (T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386) aluseks olnud asjas, millele hageja viitab, oli olukord teistsugune. Nimetatud kohtuasjas ei sisaldanud ametliku uurimismenetluse algatamise otsus vaidlustatud meetmete esialgset hinnangut, mille eesmärk oli määrata kindlaks, kas meetmed sisaldavad riigiabi komponenti ja haldusmenetluse käigus ei olnud neid meetmeid sõnaselgelt kahtluse alla seatud ega esitatud ühtki teabenõuet nende meetmete turutingimuste vastavuse kohta. Neil asjaoludel oli liidu kohus seisukohal, et asjaomasele liikmesriigile ei saanud ette heita tõsiasja, et ta ei esitanud komisjonile piisavalt teavet, et viimane saaks põhjalikult hinnata vaidluse all olevaid meetmeid ning et seega pidi komisjon vastavalt oma hoolika ja erapooletu uurimise kohustusele riigiabi käsitlevate asutamislepingu alussätete hea haldamise huvides jätkama ja süvendama oma uurimist (vt selle kohta 13. septembri 2010. aasta kohtuotsus Kreeka jt *vs.* komisjon, T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386, punktid 240, 246 ja 249).
- 161 Teisest küljest tuleb märkida, et vastupidi hageja väidetele ei saanud olla „selge“, et pankrotihaldurilt kogutav teave tuli koguda *ex post* analüüsi teel. Slovakkia ametiasutused väitsid 2. septembril 2013 oma esimeses vastuses komisjonile, et sotsiaalkindlustusameti ja haigekassa suhtes tuleks kohaldada eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi. Seejärel, 29. novembril 2013 komisjonile saadetud teises vastuses väitsid kõnealused ametiasutused, et „[Slovakkia] riik [tegi] seda, mida komisjon oli palunud tal teha seoses eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumiga“. Nad märkisid lisaks, et kõik eraõiguslikud võlausaldajad otsustasid NCHZ tegevuse jätkamise, lisades, et eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi tuleks kohaldada üksnes sotsiaalkindlustusameti puhul, võttes arvesse kohtupraktikat, NCHZ

majanduslikke aspekte ja hea halduse põhimõtet. Lisaks juhib hageja tähelepanu sellele, et *ex post* analüüs „käsitles riigi ressursside ülekandmise ja eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi seisukohast olulisi küsimusi“.

- 162 Ent eeldusel, et eraõigusliku võlausaldaja kriteeriumi oleks kohaldatud vastavalt kohtupraktikale, ei saanud *ex post* analüüs olla asjakohane (vt selle kohta 16. mai 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, C-482/99, EU:C:2002:294, punkt 71; vt selle kohta analoogia alusel ka 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punkt 105). Lisaks ei ole selline analüüs vastupidi hageja väidetele „selgelt asjakohane vahend“ 1. detsembri 1998. aasta kohtuotsuses Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579) tuletatud kriteeriumi puhul. Pankrotiseaduse kohase tõenäolise arengu analüüs, st hageja sõnul analüüs selle kohta, mida oleksid eraõiguslikud võlausaldajad pädevas komitees otsustanud“, pidi põhinema NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ kuulutamise ajal olemasolevatel andmetel ja selle äriühingu suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamisel (vt eespool punkt 121).
- 163 Sellega seoses, kuna Slovakkia ametiasutused olid teatanud üksnes analüüsist, milles kasutati *ex post* andmeid, koos selgitusega meetodite kohta, mida järgiti komisjoni 14. mai 2014. aasta neljanda vastuse lisas, milles vaidlust ei ole, siis tuleks nõustuda komisjoniga, et selles küsimuses ei olnud tal vaja nõuda täiendavat teavet.
- 164 Teiseks väidab hageja, et otsus väidetava riigiabi tagasinõudmise kohta võeti vastu esialgsete arvandmete alusel, ilma et eelnevalt oleks esitatud taotlus saada kinnitus lõplike arvandmete kohta, mis kujutab endast komisjoni poolt selget rikkumist nii oma koostöökohustuse osas kui ka seoses tema ülesandega võtta vastu otsuseid, mis põhinevad kindlatel andmetel. Ta väidab, et asjakohase teabe nõudmine pärast ametliku uurimise lõpetamist ei heasta asjaolu, et ta on rikkunud kohustust nõuda asjakohase teabe avaldamist.
- 165 Komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et abisumma vastas riigile ja avaliku sektori üksustele tasumata jäetud võlasummadele, mis olid tekkinud perioodil, mil NCHZ suhtes kohaldati strateegilise tähtsusega äriühingute seadust. Tuginedes Slovakkia ametiasutuste esitatud teabele, teatas komisjon, et avaliku sektori võlausaldajatele tasumata nõuete summa oli 31. detsembri 2009. aasta seisuga 735 817,44 eurot ja 31. detsembri 2010. aasta seisuga 5 519 241,54 eurot. Komisjon viitas asjaolule, et need summad vastasid kõige täpsematele olemasolevatele ja suhteliselt konservatiivsetele hinnangutele, mis neil olid antud kuupäevade seisuga tasumata nõuete kohta. Nimelt, komisjoni sõnul väitsid Slovakkia ametiasutused, et avaliku sektori võlausaldajate ees rahuldamata võlanõuete summa kohta puudus neil täpne informatsioon kuupäeval, mil NCHZ kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“, samuti ajal, mil strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamine tema suhtes lõpetati. Komisjon järeldas, et abi suurus oli 4 783 424,10 eurot (vaidlustatud otsuse põhjendus 101).
- 166 Tuleb märkida, et vastavalt määruse nr 659/1999 artikli 14 lõikele 3 tuleb ebaseaduslik riigiabi, mille andis abisaajale pädev riiklik asutus, tagasi nõuda liikmesriigi õiguses sätestatud korra kohaselt (vt 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Mediaset, C-69/13, EU:C:2014:71, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika). Liidu õigus ei nõua, et sellise abi tagasinõudmine peab toimuma üksnes komisjoni tagasinõude otsuse alusel (11. septembri 2014. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-527/12, EU:C:2014:2193, punkt 39).
- 167 Sellest tuleneb, et riigiabi valdkonnas ei nõua ükski liidu õiguse säte, et komisjon teeks siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagastamist määrates kindlaks tagastatava abi täpse suuruse. Piisab sellest, kui komisjoni otsus sisaldab andmeid, mis võimaldavad otsuse adressaadil iseseisvalt ja liigsete raskusteta see summa määratlada (12. oktoobri 2000. aasta kohtuotsus Hispaania vs. komisjon, C-480/98, EU:C:2000:559, punkt 25, ja 12. mai 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, C-415/03, EU:C:2005:287, punkt 39).

- 168 Kohtupraktikast tuleneb niisiis, et komisjon võib õiguspäraselt piirduda kõnealuse abi tagastamise kohustuse kinnitamisega ning jätta tagastatava summa täpse suuruse väljaarvutamine liikmesriigi ametiasutustele (vt selle kohta 12. mai 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka, C-415/03, EU:C:2005:287, punkt 40). Lisaks on liikmesriigi kohustus arvutada tagastamisele kuuluva abi täpne summa osa üldisemast lojaalse koostöö kohustusest, mis on ette nähtud ELL artikli 4 lõikes 3, mis seob komisjoni ja liikmesriike aluslepingu riigiabi käsitlevate eeskirjade rakendamisel (vt selle kohta 13. juuni 2002. aasta kohtuotsus Madalmaad *vs.* komisjon, C-382/99, EU:C:2002:363, punkt 91). Abisumma täpse suuruse võib määrata hiljem abi tagastamise etapis, see tähendab pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist (vt selle kohta 13. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Kreeka *vs.* komisjon, T-314/15, ei avaldata, EU:T:2017:903, punkt 203).
- 169 Antud juhul tuleb märkida, et nõuete summa küsimust arutati haldusmenetluse käigus. Sellele viidati muu hulgas ka Slovakkia ametiasutuste 14. mai 2014. aasta neljandas vastuses. Nagu komisjon väidab, nõudis ta sõnaselgelt, nagu on osutatud Slovakkia ametiasutuste vastuses, „NCHZ võlgade (avaliku ja erasektori, tagatud ja tagamata nõuetega võlausaldajate nõuded ning tasumisele kuuluvad summad) üksikasju viiel eri hetkel: i) pankrotiperioodi alguses, ii) detsembris 2009 (NCHZ kuulutamine strateegilise tähtsusega äriühinguks, iii) jaanuaris 2011, iv) alates kuupäevast, mil NCHZ müüdi äriühingule Via Chem Slovakia ja v) pärast pankrotimenetluse lõppu“. Komisjoni nimetatud summad, mis vastasid avaliku sektori nõuete summale asjaomase perioodi alguses ja lõpus (vaidlustatud otsuse põhjendus 101), on summad, mis Slovakkia ametiasutuste sõnul kuulusid tasumisele vastavalt 31. detsembril 2009 ja 31. detsembril 2010. Slovakkia ametiasutused selgitasid selle kohta, et nende vastus põhines pankrotihaldurile teada olevatel andmetel ning täpsustasid, et need andmed ei saanud näidata nõuete „tegelikku summat“, eriti seetõttu, et 2010. aasta detsembris üleval olnud nõue võis 2011. aasta jaanuaris olla tasutud. Seetõttu tuleb märkida, et vastuse kohaselt teave, mis oli kättesaadav, ka esitati. Lisaks sellele tuleb veel märkida, et hageja ei vaidle vastu asjaolule, et komisjon tõi välja oma meetodi tagastatava abisumma arvutamiseks.
- 170 Eelnevat silmas pidades ei saa komisjoni kritiseerida selle eest, et ta enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ei oodanud ära, kuni Slovakkia ametiasutused teatavad talle uued arvanded.
- 171 Lisaks sellele ei saa, nagu väidab hageja, asuda seisukohale, et komisjon kavatses väljendada oma vastuseisu kõnealuse meetme ebaseaduslikkusele, andes korralduse nõuda tagasi summa, mis ületab abisaaja saadud väärtust. Hageja ei osuta aga selle väite põhjendamiseks ühelegi toimiku materjalile.
- 172 Ammendavuse huvides tuleb märkida, et lojaalse koostöö kohustuse järgi, mis on ette nähtud ELL artikli 4 lõikes 3, mis seob komisjoni ja liikmesriike aluslepingu riigiabi käsitlevate eeskirjade rakendamisel (vt selle kohta 13. juuni 2002. aasta kohtuotsus Madalmaad *vs.* komisjon, C-382/99, EU:C:2002:363, punkt 91), peavad komisjon ja asjaomane liikmesriik tegema koostööd heas usus. Komisjon täpsustab Üldkohtu menetlust korraldavate meetmete raames esitatud küsimustele antud vastustes (vt eespool punkt 30), et kõnealuse abi tagasinõudmise etapis olid NCHZ erinevad avaliku sektori võlausaldajad esitanud täpsemad andmed, mida tal enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ei olnud ja mis puudutasid eelkõige Slovenský vodohospodársky podnik (Slovakkia veehaldusettevõtte) võlanõudeid, ning et esitatud arvude põhjal on selgunud, et tegelik abisumma oleks võinud ületada vaidlustatud otsuses märgitud abisumma, mida hageja ei vaidlustanud.
- 173 Sellest tulenevalt ei saa komisjonile ette heita, et ta vaidlustatud otsuses tugines hinnangutele, mis põhinesid Slovakkia ametiasutuste esitatud andmetel, ega seda, et ta tegutses koostöö kohustust rikkudes.
- 174 Sellest tuleneb, et teine väide tuleb tagasi lükata.

D. Esimese väite kolmas osa, mis puudutab ilmset hindamisviga väidetava riigiabi summa arvutamisel

- 175 Hageja väidab, et isegi kui komisjonil oli põhjendatult alust järeldada, et esimese meetmega anti NCHZ-le abi, tegi ta kõnealuse abi summa arvutamisel ilmse hindamisvea.
- 176 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja väite põhjendatusele vastu.
- 177 Komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et abisumma vastas Slovakkia riigi ja avaliku sektori üksuste ees võetud ja tasumata jäänud kohustustele, mis kuhjusid ajal, mil NCHZ suhtes kohaldati strateegilise tähtsusega äriühingute seadust (vaidlustatud otsuse põhjendus 101) (vt eespool punkt 165).
- 178 Esiteks oleks hageja sõnul suur osa NCHZ tasumata kohustustest kuhjunud ka juhul, kui otsus see äriühing likvideerida oleks tehtud esimesel pankrotiperioodil. Seetõttu tegi komisjon ilmse hindamisvea, kuna jättis need võlad „vastupidise stsenaariumi“ puhul arvesse võtmata. NCHZ likvideerimine ei saanud tõepoolest toimuda enne 2010. aasta maid ja kuni selle ajani kuhjunud tasumata avaliku sektori nõudeid ei saanud käsitada strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse poolt põhjustatuna ja seega kui riigiabi. Lisaks oleks selline likvideerimine samuti tekitanud NCHZ-le tasumata võlgu sotsiaalkindlustusameti ees.
- 179 Tuleb märkida, et komisjon leidis õigesti, et NCHZ sai eelise, mis tõi NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise tõttu Slovakkia riigile kaasa lisakoormuse esimesel pankrotiperioodil (vt eespool punkt 152).
- 180 Ent väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on riigi kohustus lõpetada sellise abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, et taastada varasem olukord (vt 4. aprilli 1995. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-350/93, EU:C:1995:96, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka 17. juuni 1999. aasta kohtuotsus Belgia vs. komisjon, C-75/97, EU:C:1999:311, punktid 64 ja 65). Abi tagastamisega kaotab abisaaja eelise, mis tal oma konkurentide ees turul oli, ning taastatakse abi andmisele eelnenud olukord (vt selle kohta 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsus Unicredito Italiano, C-148/04, EU:C:2005:774, punkt 113, ja 4. märtsi 2009. aasta kohtuotsus Associazione italiana del risparmio gestito ja Fineco Asset Management vs. komisjon, T-445/05, EU:T:2009:50, punkt 193).
- 181 Sellest järeldub, et komisjon ei ole teinud viga, kui leidis, et selleks, et taastada varasem olukord, peaks tagasinõutava abi summa vastama tasumata avaliku sektori nõuete summale perioodil, mil NCHZ suhtes kohaldati strateegilise tähtsusega äriühingute seadust.
- 182 Seevastu põhineb hageja väide hüpoteetilisel „vastupidise stsenaariumi“ esinemisel ja pädeva komitee otsusel peatada NCHZ tegevus esimese pankrotiperioodi alguses. Tagastamisele kuuluvaid summasid ei tohi kindlaks määrata erinevate tehingute põhjal, mida oleks võinud rakendada sellise meetme puudumisel, mis tõi kaasa abi andmise ning varasema olukorra taastamine ei tähenda mineviku ümberkujundamist hüpoteetiliste tegurite põhjal nagu (sageli mitmed) valikud, mida huvitatud ettevõtjad oleksid võinud teha (vt selle kohta analoogia alusel 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsus Unicredito Italiano, C-148/04, EU:C:2005:774, punktid 114 ja 118, ja 4. märtsi 2009. aasta kohtuotsus Associazione italiana del risparmio gestito ja Fineco Asset Management vs. komisjon, T-445/05, EU:T:2009:50, punkt 203). Sellega seoses tuleb märkida, et kuigi hageja esitab väga täpsed arvanded, väites eelkõige, et sotsiaalkindlustusameti nõudeid ja haigekassa nõudeid tuleb vähendada vastavalt 1 590 091,20 euro ja 276 626,24 euro võrra, põhinevad need andmed vaid oletustel. Esiteks ei ole hageja esitatud stsenaariumi järgi teada see, mis kuupäeval NCHZ tegevuse peatamise otsus oleks tehtud. Teiseks, vastupidi tema väidetele nähtub 2010. aasta juuni uuringust, et tootmise lõpetamine nõuaks 10–18 nädala, mitte tingimata 18 nädala pikkust aega. Kolmandaks ei ole hageja esitatud

stsenaariumi alusel mingit kindlust selle kohta, kui palju töötajaid oleks tulnud koondada, kuna mõned töötajad võisid otsustada lahkuda NCHZ-st enne äriühingu tegevuse lõppemist, mis oleks mõjutanud eespool nimetatud kahele avalik-õiguslikule üksusele maksmisele kuuluvaid summasid.

183 Seega tuleb hageja väide tagasi lükata osas, mis põhineb väärale eeldusele, et komisjonil tuli esimese pankrotiperioodi alguses arvesse võtta NCHZ likvideerimise kulused.

184 Teiseks väidab hageja, et komisjoni hinnang esimesel pankrotiperioodil kuhjunud võlgade kohta põhineb ebatäpsetel arvandmetel ja prognoosidel. Samas on teise väite raames juba märgitud, et abisumma arvutamisel on kasutatud Slovakkia ametiasutuste esitatud arvandmeid ning et igal juhul saab selle üksuse nõude täpse summa kindlaks määrata tagasinõudmise etapi ajal (vt eespool punktid 164–173).

185 Eespool esitatud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimese väite kolmas osa tagasi lükata.

186 Järelikult tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

E. Kuues väide, mille kohaselt rikub komisjoni järeldus majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta ELTL artiklit 296

187 Hageja väidab, et ta ei mõista põhjuseid, mis viisid komisjoni järelduseni, et tegemist on majandusliku järjepidevusega, ning väidab, et vaidlustatud otsuse põhjendused ei ole piisavad, et võimaldada Üldkohtul teostada selle otsuse kohtulikku kontrolli. Hageja väidab oma repliigis, et pelk asjaolu, et komisjon oli kohustatud selgitama kostja vastuses asjaolu, miks ta vaidlustatud otsuses konkreetselt „(ei) kohalda näitajaid, mida ta pidas selle hinnangu andmisel asjakohasteks (vaidlustatud otsuse põhjendus 132), näitab, et seda küsimust ei ole vaidlustatud otsuses piisavalt põhjendatud.

188 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja väite põhjendatusele vastu.

189 Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses täpsustas komisjon, et ta analüüsis ainult NCHZ ja hageja vahelise võimaliku majandusliku järjepidevuse olemasolu, tuginedes asjaolule, et kuna Via Chem Slovakia oli NCHZ müünud hagejale 1. augustil 2012, see tähendab vaid üks päev pärast NCHZ omandamist, ei olnud ta NCHZ-d hallanud ega juhtinud (vaidlustatud otsuse põhjendused 133 ja 134). Ta märkis, et nende kahe tehingu ulatus ei olnud täiesti sama, kuna Via Chem Slovakia jäi mitme kinnisvara omanikuks. Ta tunnistas aga, et NCHZ äritegevuse jätkamiseks vajalik kinnisvara oli hagejale kättesaadavaks tehtud rendilepingu alusel. Ta täpsustas, et kahe tehingu eripärasid võetakse arvesse niivõrd, kuivõrd need on selle hindamise puhul asjakohased (vaidlustatud otsuse põhjendus 135).

190 Seejärel tuleb välja tuua, et komisjon märkis, et siseturuga kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmise kohustust võib laiendada uuele äriühingule, millele abi saanud äriühing oli üle andnud või müünud osa oma varast, kui selline üleandmine või müük võimaldab kindlaks teha nende kahe äriühingu vahelise majandusliku järjepidevuse (vaidlustatud otsuse põhjendus 130). Ta lisas, et kohtupraktika kohaselt tehakse majanduslik järjepidevus abisaaja ja ettevõtja vahel, kellele abisaaja varad üle anti, kindlaks teatava näitajate kogumi põhjal, mida ta nimetas (vaidlustatud otsuse põhjendus 132).

191 Komisjon analüüsis kahte müügitehingut loetletud näitajate põhjal. Esiteks uuris ta asjaolu, kas müügihind, mida Via Chem Slovakia maksis, ning seejärel hind, mida hageja maksis ettevõtja „varade“ eest, vastasid turuhinnale ning järeldas, et tõenäoliselt see nii ei olnud (vaidlustatud otsuse põhjendused 136–148). Teiseks oli ta iga müügitehingu ulatuse osas seisukohal, et NCHZ müügi ese Via Chem Slovakiaks oli kogu NCHZ kui tegutsev ettevõtte, sealhulgas kõik varad ja NCHZ-ga seotud õigused ja kohustused ning et hageja jätkas NCHZ tegevust ilma oluliste muudatusteta kaubandus-, personali- või tootmispoliitikas (vaidlustatud otsuse põhjendused 149–158). Kolmandaks väitis ta, et ta

eeldas, et hagejale võõrandatud NCHZ vanade ja uute omanike vahel puudub side, kuna tal ei olnud vastupidiseid tõendeid (vaidlustatud otsuse põhjendused 159–162). Neljandaks, mis puudutab „müügi“ ajastust, siis järeldas komisjon, et müük toimus pärast seda, kui komisjon oli algatanud kaebuse kohta esialgse uurimise ja edastanud kaebuse märkuste saamiseks Slovakkia ametiasutustele (vaidlustatud otsuse põhjendus 163). Viiendaks, tehingu majandusliku loogika puhul leidis ta, et äristrateegia ei ole muutunud ja hageja lihtsalt kasutab varasid samamoodi kui müüja (vaidlustatud otsuse põhjendused 164–167).

- 192 Lõpetuseks tuleb märkida, et komisjon leidis, et ainsad muudatused näisid olevat seotud äriühingu ja juriidilise isiku nimega, mille all NCHZ tegutses. Ta viitas 2011. aasta pakkumismenetluse tingimustele ja NCHZ ja Via Chem Slovakia vahelisele 16. jaanuari 2012. aasta müügilepingule, mille kohaselt müüdi NCHZ sisuliselt tervikuna koos materiaalse ja immateriaalse vara ning töötajatega. Ta täpsustas, et „ostja“ säilitas tooteportfelli ja jätkas NCHZ kaubanduspoliitikat ning et NCHZ eest makstud hind ei olnud tõenäoliselt turuhind (vaidlustatud otsuse põhjendus 168). Sellest järeldas ta, et NCHZ ja hageja vahel oli majanduslik järjepidevus (vaidlustatud otsuse põhjendus 169).
- 193 Seega tuleb tõdeda, et komisjon tõi välja põhjused, mis viisid ta arusaamani, et NCHZ ja hageja vahel on olemas majanduslik järjepidevus. Ent vaidlustatud otsuse põhjenduses 168 pealkirja all „Järeldus NCHZ ning [hageja] omandatud ja elluviidava majandustegevuse vahelise majandusliku järjepidevuse kohta“ mainis ta üksikasju, mis olid seotud NCHZ omandamisega Via Chem Slovakia poolt. Sellegipoolest tuleb viidet nii tooteportfelli kui ka makstud hinna osas, lähtudes vaidlustatud otsuse põhjendustes 146 ja 157 esitatud hinnangutest, arvesse võtta nii, et see puudutab hagejat.
- 194 Lisaks, kuna komisjon täpsustas, et majandusliku järjepidevuse hindamine tuleb läbi viia teatava näitajate kogumi põhjal, võib seda mõista nii, et pärast teatava hulga tõendite läbivaatamist on vaidlustatud otsuse põhjenduses 168 nimetatud näitajad need, millel tema järeldus põhineb.
- 195 Pealegi tõi komisjon, erinevalt sellest, mida väitis hageja, NCHZ ja Via Chem Slovakia vahelise müügihinna kohta välja oma põhjendused, mida ei saa pidada ebatäpseks ega ebamääraseks, samuti põhjendused Via Chem Slovakia ja hageja vahelise müügihinna kohta, mida ei saa pidada läbipaistmatuks. Kõigepealt selgitas komisjon põhjuseid, miks ta leidis, et 2011. aasta pakkumismenetluse tingimused ei võimaldanud tõmmata ligi maksimaalset arvu osalejaid, kes oleksid võinud osaleda oma parimate pakkumustega, täites ühtlasi esmase tingimuse, et müük peab toimuma kõige soodsama turuhinnaga (vaidlustatud otsuse põhjendused 136–144). Teiseks selgitas ta, et müük korraldati kui tegutseva ettevõtte müük, mis välistas võimaluse maksimaalselt suurendada lõpphinda, kasutades menetlusi NCHZ erinevates tegevusvaldkondades (vaidlustatud otsuse põhjendus 145). Kolmandaks märkis ta, et NCHZ müügi korral Via Chem Slovakialt hagejale oli tegemist kahe eraõigusliku äriühingu vahelise tehinguga väljaspool igasugust hankemenetlust, et need kaks üksust leppisid lihtsalt hinnas kokku, ilma et muudel üksustel oleks olnud võimalus pakkuda paremat hinda, ning et kokkuvõttes kahtlused seoses küsimusega, kas Via Chem Slovakia makstud hind vastas turuhinnale, puudutasid ka hageja makstud hinda (vaidlustatud otsuse põhjendus 146).
- 196 Sellest järeldub, et vastavalt eespool punktides 39–41 viidatud kohtupraktikale tuleb vaidlustatud otsus lugeda piisavalt põhjendatuks osas, mis puudutab komisjoni hinnangut selle kohta, et NCHZ ja hageja vahel oli majanduslik järjepidevus ning seega tuleb kuues väide tagasi lükata.

F. Neljas väide, et rikutud on ELTL artikli 107 lõiget 1 ja artikli 108 lõiget 2 ning määruse nr 659/1999 artikli 14 lõiget 1, kuna väidetava riigiabi tagasinõudmise kohustust laiendati hageja suhtes

- 197 Hageja väidab, et komisjon on rikkunud ELTL artikli 107 lõiget 1 ja artikli 108 lõiget 2 ning määruse nr 659/1999 artikli 14 lõiget 1, kui ta leidis, et NCHZ ja tema vahel oli majanduslik järjepidevus ning laiendas tuvastatud riigiabi tagasinõudmise kohustust tema suhtes.

- 198 Esiteks väidab hageja, et kohtupraktika kohaselt võib abisaaja varade ostjale riigiabi üle kanda üksnes juhul, kui see omandati turuhinnast madalama hinnaga. Ent kuna Via Chem Slovakia ning seejärel hageja ostsid NCHZ varad turuhinnaga, ei saa hagejat pidada riigiabi saajaks ning vaid sellest põhjusest piisab, et välistada hagejalt mis tahes abi tagasinõudmine (vt selle kohta 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-277/00, EU:C:2004:238, punkt 70, ja 1. juuli 2009. aasta kohtuotsus Operator ARP vs. komisjon, T-291/06, EU:T:2009:235, punkt 67). Seega riku komisjoni lähenemisviis antud juhul määruse nr 659/1999 artiklit 14, kuna selle sätte alusel ja vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale saab riigiabi tagasi nõuda vaid abisaajalt.
- 199 Hageja hinnangul ei toeta 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon (T-123/09, EU:T:2012:164, punktid 161 ja 162) komisjoni väidet, et turuhind ei ole määrav kriteerium, kuna selles kohtuotsuses muutis asjaolu, et maksti turuväärtusele vastav hind, majandusliku järjepidevuse hindamiseks muude kriteeriumide analüüsimise üleliigseks. Komisjon kinnitas viidatud kohtupraktika niisugust tõlgendust oma teatises „Ebaseaduslik ja [sise]turuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides“ (EÜT 2007, C 272, lk 4, edaspidi „2007. aasta teatis“), kuna ta märgib selle teatise punktis 33, et abi võib tagasi nõuda üksnes siis, kui ta suudab tõendada, et vara müüdi hinnaga, mis on turuväärtusest madalam. Käesoleval juhul väidab ta siiski, et ta võib vabalt kasutada eespool nimetatud kohtuotsuses nimetatud näitajaid, nagu ta seda vajalikuks peab, ning jättes kõrvale väite, mille kohaselt peab tegevuse ulatus olema kõige olulisem näitaja, ei võtnud ta isegi vaevaks selgitada erinevate näitajate hierarhiat.
- 200 Teiseks väidab hageja, et isegi konkreetsel juhul, kus abisaaja varad kanti üle turuhinnast madalama hinnaga, ei võimalda pelgalt see asjaolu komisjonil laiendada tagasinõude otsust nende varade ostjale. Selle asemel peaks komisjon kindlaks tegema, et varade ülekandmine toimus tagasinõudekorraldusest kõrvalehoidmise eesmärgil ja tõendama teatavate kriteeriumide alusel majandusliku järjepidevuse olemasolu abisaaja ja ostja vahel (vt selle kohta 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-277/00, EU:C:2004:238, punkt 86). Käesolevas asjas kõneleksid need kriteeriumid vaieldamatult võimaliku meetmetest kõrvalehoidmise või majandusliku järjepidevuse vastu. Isegi kui komisjoni tuvastatud asjaolud on tõesed, ei võimaldaks need põhjendada tema järeldust, et esines majanduslik järjepidevus, kuna arvestades tema otsuste tegemise praktikat ja kohtupraktikat, ei ole ülekandmise ulatus üksi piisav niisuguse järelduse tegemiseks, sealhulgas müügi puhul, mis toimub ettevõtja järjepidevuse põhimõtte kohaselt, kuna hageja on lisaks tõendanud, et saadi maksimaalne turuhind. Seega ei saa NCHZ ja Via Chem Slovakia või veel vähem NCHZ ja hageja vahel olla majanduslikku järjepidevust.
- 201 Kolmandaks leiab hageja, et eelkõige pankrotiasjades on komisjoni lähenemisviisil laastav majanduslik mõju ja see ei ole konkurentsioiguse seisukohast hädavajalik. Komisjon püüab tema sõnul luua palju rangemat kohtupraktikat, mille kohaselt peaks tehingu ulatus olema otsustav kriteerium, kusjuures müügihind peaks olema pigem teisejärguline kriteerium.
- 202 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja väidete põhjendatusele vastu. Enda sõnul on ta võtnud arvesse kohtupraktikas esitatud erinevaid tegureid, ning samuti käesoleva juhtumi eripära ega ole teinud viga, kui tuvastas käesolevas asjas majandusliku järjepidevuse ja seetõttu laiendas tagasinõude kohustust hagejale.
- 203 Mis puudutab vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni kaalutlusi seoses NCHZ ja hageja vahelise majandusliku järjepidevusega, siis need on esitatud eespool punktides 189–192.

1. Sissejuhatavad märkused

- 204 Tuleb märkida, et määruse nr 659/1999 artikli 14 lõikes 1 „Abi tagastamine“ on sätestatud:
- „Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]“
- 205 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ebaseaduslikult makstud riigiabi tagasimaksamise peamine eesmärk kõrvaldada konkurentsimoonus, mille on põhjustanud ebaseadusliku abiga tagatud konkurentsieelis. Ebaseadusliku või siseturuga kokkusobimatu abi andmisele eelnenud olukorra ennistamise nõue on vajalik aluslepingute riigiabi käsitlevate õigusnormide kasuliku mõju säilitamiseks (vt 7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus SNCF Mobilités vs. komisjon, C-127/16 P, EU:C:2018:165, punkt 104 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 206 Kuigi määrus nr 659/1999 ei pea otseselt silmas komisjoni otsust, millega tuvastatakse kõnealuse abi algse saaja ja teise üksuse vaheline majanduslik järjepidevus, on liidu kohus selle põhimõtte välja töötanud selleks, et võimaldada komisjonil laiendada tagasinõudmise kohustust algse abisaaja varade ülevõtjale ja tagada tagasinõude otsuste tõhusus.
- 207 Ebaseaduslik abi tuleb tagasi nõuda sellelt äriühingult, kes jätkab seda abi saanud ettevõtja majandustegevust, kui on tuvastatud, et see äriühing kasutab tegelikult nimetatud abiga seotud konkurentsieelist (vt 7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus SNCF Mobilités vs. komisjon, C-127/16 P, EU:C:2018:165, punkt 106 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 208 Kohtupraktika kohaselt võib majandusliku järjepidevuse tuvastamiseks arvesse võtta järgmisi asjaolusid: ülekandmise ese (vara ja kohustused, tööjõu säilitamine, grupeeritud vara), ülekandmise hind, kes on ülevõtva ja algse ettevõtja aktsionärid või omanikud, ülekandmise hetk (pärast uurimise algust, menetluse algatamist või lõplikku otsust) või tehingu majanduslik loogika (vt selle kohta 8. mai 2003. aasta kohtuotsus Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, C-328/99 ja C-399/00, EU:C:2003:252 punkt 78, viimane taane; 7. märtsi 2018. aasta kohtuotsus SNCF Mobilités vs. komisjon, C-127/16 P, EU:C:2018:165, punkt 108; 13. septembri 2010. aasta kohtuotsus Kreeka jt vs. komisjon, T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386, punkt 135, ja 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, T-123/09, EU:T:2012:164, punkt 155). Liidu kohus on täpsustanud, et see kohtupraktika ei kohusta komisjoni arvesse võtma kõiki eelmainitud asjaolusid, millest annab tunnistust väljend „võib arvesse võtta“ (vt selle kohta 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, T-123/09, EU:T:2012:164, punkt 156, ja 17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus SNCF vs. komisjon, T-242/12, EU:T:2015:1003, punkt 235).
- 209 Mis puudutab müügihinda, siis kuigi turuhind on üks tähtsamaid kriteeriume, ei ole see siiski piisav kriteerium, mis võimaldaks järeldada, et tegu ei ole majandusliku järjepidevusega (vt selle kohta kohtujurist Mengozzi ettepanek kohtuasjas SNCF Mobilités vs. komisjon, C-127/16 P, EU:C:2017:577, punkt 116). Sellega seoses tuleb märkida, et vastupidi hageja väitele järeldas komisjon 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsuse Ryanair vs. komisjon (T-123/09, EU:T:2012:164, punktid 157–161) aluseks olnud asjas, et majanduslik järjepidevus puudub, lähtudes oma otsuses nii varade üleandmise esemest ja hinnast, mis vastas turuhinnale, kui ka asjaolust, et ei olnud teada aktsionäride isikud ning tehingu majanduslikust loogikast ning mitte ainult siirdehinnast.
- 210 Kohtupraktikast tuleneb, et kui ebaseaduslikku abi saanud ettevõtja on pankrotis ja kui selle pankrotis ettevõtja tegevusest osa jätkamiseks on asutatud äriühing, võib selline tegevuse jätkamine – kui asjaomast abi ei ole täies ulatuses tagasi makstud – tingida selle konkurentsimoonus edasikestmise, mis tuleneb konkurentsieelisest, mille see äriühing sai turul võrreldes oma konkurentidega. Nii võib selline asja asutatud äriühing olla kohustatud kõnealuse abi tagasi maksma, kui see eelis tema kasuks edasi kestab. Nii on see eeskätt siis, kui uus äriühing omandab likvideerimisel äriühingu varad turutingimustele vastavat vastutasu maksmata või kui on tuvastatud, et sellise äriühingu asutamise

tagajärjel hiiliti kõrvale kõnealuse abi tagastamise kohustusest, mis kehtib eelkõige siis, kui turutingimustele vastava hinna tasumisest ei piisaks ebaseadusliku abi saamisega seotud konkurentsieelise neutraliseerimiseks (11. detsembri 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, C-610/10, EU:C:2012:781, punktid 104–107; 24. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, C-529/09, EU:C:2013:31, punktid 107 ja 109, ning 17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus SNCF *vs.* komisjon, T-242/12, EU:T:2015:1003, punkt 234).

- 211 Lõpuks tuleb märkida, et kohtupraktikast tulenevad kriteeriumid abi tegeliku saaja tuvastamiseks on oma laadilt objektiivsed, ning et tahtlus ei ole vajalik tõendamaks, et vara ülekandmisega hoitakse kõrvale tagastamiskohustusest (vt selle kohta 13. septembri 2010. aasta kohtuotsus Kreeka jt *vs.* komisjon, T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386, punkt 146).
- 212 Kohtupraktikast tuleneb, et kuigi asjaolu, et siirdehind ei ole turuhind, võib viia tagastamiskohustuse pikendamiseni, siis asjaolu, et siirdehind on turutingimustega kooskõlas, ei pruugi vastupidi hageja väidetele olla üksi piisav, et välistada majandusliku järjepidevuse olemasolu ega takista teataval tingimustel tagasinõudmise kohustuse laiendamist, mis võib tuleneda kõrvalehoidmise tagajärjest, ilma et selline kõrvalehoidmise kavatsus peaks üldse esinema.
- 213 Lisaks tuleb märkida, et 2007. aasta teatis, millele hageja viitab, on koostatud juba enne 13. septembri 2010. aasta kohtuotsust Kreeka jt *vs.* komisjon (T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386) ja 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsust Ryanair *vs.* komisjon (T-123/09, EU:T:2012:164). Seepärast ei olnud komisjonil määratluse kohaselt võimalik selles teatises arvesse võtta kohtupraktika arengut pärast 2007. aastat ja talle ei saa ette heita seda, et ta võttis seda arvesse edaspidi.
- 214 Lõpuks, mis puudutab ülekandmise eset käesolevas asjas, siis tuleb täpsustada, et kuigi vaidlustatud otsuses on mõnes kohas mainitud NCHZ varade müüki, ei ole vaidlustatud seda, et Via Chem Slovakia ja hageja vaheline müügitehing, jättes kõrvale kinnisvara, puudutas kõiki kemikaalide tootmisega seotud varasid ja õigusi (tootmismasinad ja -seadmed, lepingud jne), samuti kemikaalide tootmisega seotud kohustused (sh kõik töölepingud) (vaidlustatud otsuse põhjendus 135).
- 215 Neid kaalutlusi arvesse võttes on vaja uurida komisjoni analüüsi majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta, millega põhjendatakse riigiabi tagasinõudmise kohustuse laiendamist hagejale.

2. NCHZ müügihind

- 216 Hageja väidab, et komisjon ei saanud laiendada tagasinõudmise kohustust väljapoole NCHZ-d, sest pankrotis ettevõtte vara müüdi turuhinnaga.
- 217 Komisjon vaidleb hageja argumentide põhjendatusele vastu.
- 218 Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses kahtles komisjon asjaolus, et hind, mida kõigepealt Via Chem Slovakia ja seejärel hageja NCHZ varade eest maksid, vastas turuhinnale, ning vaidlustatud otsuses tema kahtlused jätkusid (vaidlustatud otsuse põhjendused 136, 146 ja 147). Sellega seoses märkis komisjon esiteks, et ühelt poolt hõlmas Via Chem Slovakiiale müügiks korraldatud pakkumismenetlus võimalust valida kohustused, mis olid: minimaalse tootmistaseme säilitamine viieks aastaks, minimaalse investeringusumma säilitamine ja NCHZ varade müümise või ülekandmise võimaluse piiramine viieks aastaks, mis võis vähendada võimalike osalejate huvi ja/või avaldada negatiivset mõju pakkumustele (vaidlustatud otsuse põhjendused 17 ja 138–144), teiseks, pakkujad said tegevuse jätkamise eesmärgil osta üksnes kogu vara tervikuna, mis ei võimaldanud välistada seda, et NCHZ erinevate sektorite müük oleks võinud tuua kaasa kõrgema müügi koguhinna (vaidlustatud otsuse põhjendus 145). Teiseks märkis ta, et NCHZ müük Via Chem Slovakia poolt hagejale seisnes kahe eraõigusliku äriühingu vahelises tehingus väljaspool mis tahes pakkumismenetlust (vaidlustatud

otsuse põhjendus 146). Ta jõudis järeldusele, et „tundub olevat tõenäoline, et NCHZ varasid ei müüdüd viisil, mis oleks taganud äritegevuse üleandmisel võimalikult suure tulu.“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 147).

a) Tõendamiskoormus

- 219 Hageja väidab, et abisaaja varade ostja majandusliku eelise tõendamise kohustus lasub komisjonil ning pelgalt kahtluste olemasolu ei ole piisav. Ent komisjon ei esitanud mingeid tõendeid selle kohta, et müügihind oli turuhinnast tegelikult madalam.
- 220 Komisjon vaidleb hageja väidetele vastu.
- 221 Tuleb märkida, et kuna kohtupraktika kohaselt ei ole majandusliku järjepidevuse olemasolu hindamiseks arvesse võetavate tegurite hulgast üks element iseenesest piisav selleks, et välistada tagasinõudmiskohustuse laiendamist teisele ettevõtjale kui kõnealuse abi algne saaja, näiteks müügihind turuhinnaga, siis ei pea komisjon tingimata tõendama sellise müügihinna puudumist, et järeldada majandusliku järjepidevuse olemasolu ning asjaolu, et selline müügihind ei olnud garanteeritud, võis komisjon uuritavate tegurite üldhinnangus arvesse võtta.

b) Müük Via Chem Slovakiäle

1) Väidetav eeldus, et müük on turuhinnaga, kui see toimub kohtu kontrolli all oleva pankrotimenetluse raames

- 222 Hageja leiab, et kuna müük toimus pankrotimenetluse raames, mis oli pankrotikohtu kontrolli all, kellel on kohustus tegutseda maksejõuetu äriühingu võlausaldajate huvides, loetakse, et varad on müüdüd kõrgeima võimaliku hinnaga (vt selle kohta 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, C-277/00, EU:C:2004:238, punkt 93 ja 94).
- 223 Komisjoni sõnul ei ole alust eeldada, et igasugune pankrotimenetluse raames toimuv müük leiab aset turuhinnaga.
- 224 Sellega seoses tuleb märkida, et 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsuse Saksamaa vs. komisjon (C-277/00, EU:C:2004:238, punktid 92 ja 93) aluseks olnud asjas ei seadnud komisjon kahtluse alla väidet, et müük toimus turuhinnaga, ega tuvastanud, et müügitingimustega oleks kaasnenud müügihinna alandamine. Sellest tulenevalt tõlgendab hageja nimetatud kohtuotsust laiemalt.
- 225 Pealegi asjaolu, et müük toimub kohtu kontrolli all, pakub kindlasti garantii, et kehtestatud eeskirjadest peetakse kinni ja et pankrotikohus tagab võlausaldajate nõuete rahuldamise suurimal võimalikul määral. Käesoleval juhul aga oli komisjonil kohustus kontrollida, kas tingimused, mis on seotud müügiga Via Chem Slovakiäle, tagavad turuhinna maksmise, ning uurida, kuidas müük läbi viidi.

2) Kõrgeima võimaliku müügihinna väidetav tagamine asjaolu tõttu, et müük toimus avatud, läbipaistva ja tingimusteta pakkumismenetluse raames

- 226 Hageja on seisukohal, et seoses NCHZ müügiga Via Chem Slovakiäle oli müüja õiguslikult kohustatud saama kõrgeima võimaliku müügihinna. Pankrotihalduri korraldatud pakkumismenetlus, mis toimus vastavalt sūd v Trenčine (Trenčini kohus) kehtestatud tingimustele ning oli avatud, läbipaistev ja tingimusteta, tagas, et NCHZ vara müüdi turul kõrgeima võimaliku hinnaga. Ta juhib tähelepanu asjaolule, et komisjon ei sea kahtluse alla teise pakkumismenetluse läbipaistvust, vaid tema kahtlused

puudutasid lepinguliste kohustuste valikut (vaidlustatud otsuse põhjendused 137–144) ning asjaolu, et vara ei olnud võimalik osta eraldi, vaid need tuli osta tervikuna. Ta vaidleb komisjoni sellekohastele hinnangutele vastu.

- 227 Kõigepealt leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 17 ja 137, et 2011. aasta pakkumismenetluse tingimuste kohaselt võivad potentsiaalsed osalejad esitada pakkumuse koos või ilma „ostja kohustusteta“ (edaspidi vastavalt „kohustustega pakkumus“ ja „kohustusteta pakkumus“). Tema sõnul oli lubatud, et kui kõrgeim pakkumus oli pärit osalejalt, kes oli otsustanud kohustusi mitte võtta, siis kandidaadil, kes oli esitanud kõrgeima pakkumuse nende kandidaatide hulgast, kes esitasid kohustustega pakkumuse, oli võimalus viia oma pakkumus vastavusse nende osalejate kõrgeima pakkumusega, kes tegid kohustusteta pakkumuse.
- 228 Komisjon leidis, et ühele pakkujale antav võimalus suurendada oma pakkumust pärast seda, kui kõik ülejäänud pakkumused on juba esitatud, heidutab tõenäoliselt potentsiaalseid osalejaid või avaldab esitatavatele pakkumustele negatiivset mõju. Ta selgitas, et osaleja, kes teeb kohustustega pakkumuse, võiks tõenäoliselt esitada madalama pakkumuse, kui see oleks olnud juhul, kui 2011. aasta hanketingimused ei oleks vastavusse viimise võimalust ette näinud. Ta leidis, et see tingimus võib heidutada neid osalejaid, kes ei soovinud esitada kohustustega pakkumust, teades, et isegi kui nende pakkumus on kõige kõrgem, võidakse see tagasi lükata. Ta jõudis järeldusele, et võimalus esitada kohustustega pakkumus võis mõjutada pakutavat hinda (vaidlustatud otsuse põhjendused 138–140 ja 143).
- 229 Kõigepealt tuleb tagasi lükata hageja väide, et kohustuste valimise võimalus ei mõjutanud tegelikult müügihinda, kuna ükski pakkuja seda ei kasutanud. Ühest küljest põhineb see hiljem tuvastatud asjaoludel. Teisest küljest ei ole selline väide oluline selle uurimisel, kas pakkumise tingimused võimaldasid tagada kõrgeima võimaliku hinna.
- 230 Tuleb rõhutada, et komisjon märkis vaidlustatud otsuse põhjenduses 141, et 2011. aasta hanketingimused andsid eelise osalejatele, kes olid valmis kohustusi võtma, mis võib olla märk sellest, et pakkumises pakutav hind ei või olla kõrgem kui eduka osaleja pakutud hind. Tuleb siiski märkida, et selleks, et kohustustega pakkumus oleks edukas, peab selles pakutav hind olema läbi vaadatud ja vastavusse viidud hinnaga, mida pakuti kohustusteta pakkumuses.
- 231 Samas on tõsi, nagu komisjon märkis vaidlustatud otsuse põhjenduses 139, et üks kõrgeimat hinda tagavatest teguritest pakkumiskutses on ebakindlus teiste pakkujate pakutava hinna suhtes. Ent pakkumismenetlus, mis võimaldab mõnel pakkujal oma pakkumist muuta, kujutab endast esiteks riski, et need, kes võivad oma pakkumist muuta, püüavad mitte pakkuda kõrgeimat hinda, mille vääriliseks nad müügis olevat ettevõtet peavad, oodates, kas tekib vajadus oma pakkumust tõsta ja teiseks, et need, kes ei saa oma pakkumist muuta, püüavad samuti pakkuda madalamat hinda, kui kõige kõrgem hind, mille vääriliseks nad müügis olevat ettevõtjat peavad, või isegi otsustavad pakkumisest loobuda, leides, et neid võib igal juhul kõrvale lükata see pakkuja, kes on valmis kohustusi võtma.
- 232 Seega ei saa välistada, et 2011. aasta hankemenetluse tingimused, mis nägid ette võimaluse pakutud müügihinda muuta, võisid mõjutada müügihinda nii, et see ei oleks olnud kõrgeim võimalik hind.
- 233 Teiseks leidis komisjon vaidlustatud otsuses, et asjaolu, et müük korraldati tegutseva ettevõtte müügina, mis hõlmas kogu tema vara, välistas võimaluse viia lõpphind maksimumini, kasutades menetlusi NCHZ eri tegevusvaldkondade puhul, samal ajal kõrvaldades või vähendades võimalikke raskusi, mis tulenevad selle äriühingu tegevuse võimalikust lõpetamisest. Ta leidis, et Slovakkia ametiasutuste esitatud dokumendid viitasid potentsiaalsete osalejate olemasolule, kes olid huvitatud üksnes NCHZ teatavatest osadest. Tema sõnul oli seega võimatu välistada olukorda, kus NCHZ eri tegevusvaldkondade müük oleks võinud viia kokkuvõttes kõrgema müügihinnani (vaidlustatud otsuse põhjendus 145).

- 234 Hageja väidab, et ei ole oluline kindlaks teha, kas varade müük eraldi oleks võimaldanud saada kõrgemat müügihinda, vaid teada, kas ostja maksis varade eest turupõhist hinda ning ainus küsimus, mis eeldab vastust on see, kas ostja sai majandusliku eelise. Lisaks oleks hageja sõnul komisjon pidanud esitama tõendeid selle kohta, et varade müük eraldi oleks toonud kaasa parema tulemuse.
- 235 Komisjon vaidleb sellele väitele vastu, leides, et kuigi varade eraldi müügi korral oleks olnud võimalik saada kõrgemat hinda, otsustati sellegipoolest müüa äriühing grupeeritult kui tegutsev äriühing, selleks et tagada NCHZ majandustegevuse jätkumine ja mitte selleks, et maksimeerida müügitulu, on selge, et müük ei toimunud turuhinnaga, st kõrgeima võimaliku hinnaga, mida on võimalik turul saada.
- 236 Tuleb märkida, et vähemalt üks kandidaat väljendas oma huvi äriühingu mitte kui terviku müügi suhtes (vaidlustatud otsuse põhjendus 145) ning et súd v Trenčine (Trenčini kohus) palus pankrotihalduril seda lisapakkumist hinnata. Siiski tuleb märkida, et vastuseks Üldkohtu küsimusele teatas komisjon, ilma et hageja oleks seda vaidlustanud, et 2011. aasta hankemenetluse tingimused keelasid varade eraldi müügi.
- 237 Tuleb märkida, et hind, millest lähtuda, on müüdava ettevõtte müügihind. Siiski ei saa eeldada, et tehase ettepaneku ettevõtte ostmiseks tervikuna, st ühe ostja poolt, oli ettevõtte müümisel saadud hind kõrgeim hind, mida oleks võimalik turul saada. Nimelt, isegi kui eesmärk oli NCHZ äritegevuse jätkamine, ei kaasnenud sellega varade eraldi müügi keeldu.
- 238 Ühelt poolt võiks loomulikult jätkata müüdud äriühingu tegevust, isegi kui erinevate varade omandiõigus jaguneb mitme üksuse vahel. Järgnev müük hagejale näitas aga, et ettevõtja oleks võinud olla huvitatud ühe osa varade ostmisest, võttes samal ajal teise osa rendile ja saades niiviisi tulu kõikidest varadest.
- 239 Teiselt poolt, nagu komisjon ja menetluse astuja kohtuistungil selgitasid, ei hõlmanud võimalus, mida oleks võinud pakkuda varade eraldi müük, sellist müüki, eelkõige juhul, kui see oleks olnud rahaliselt vähem soodne.
- 240 Olgugi et selline müügi võimalus ei piiranud üleandmise eset ühe tervikliku majandusüksusega, võimaldas see siiski mitte piirata võimalike ostjate valikut (vt selle kohta 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, T-123/09, EU:T:2012:164, punkt 158) ega lubanud eeldada, et 2011. aasta hankemenetluse teistsuguste tingimuste korral (vt eespool punkt 232) oleks ettevõtte müük toimunud kõrgeima hinnaga.
- 241 Täielikkuse huvides tuleks märkida, et hageja väidab, et kui varad müüakse kolmandale isikule pakkumismenetluse raames, mis on osa pankrotimenetlusest nagu käesoleval juhul, oleks poolte majanduslik stiimul ilmselge ja et ostja stiimul oleks teha tehing, mis tema hinnangul võib osutuda kasumlikuks. Siiski tuleb märkida, et kuna Via Chem Slovakia ei opereerinud NCHZd, vaid müüs selle pärast omandamist edasi, annab esimese müügitehingu kohta hageja esitatud selgitus mõista, et Via Chem Slovakia pakkus ja maksis turuhinnast madalamat hinda.
- 242 Kolmandaks, samas kui hageja väidab, et kaks pakkumismenetlust kinnitavad, et Via Chem Slovakia müügihind vastas turutingimustele, tuleb siiski märkida, nagu ka komisjon tõi välja vaidlustatud otsuse põhjenduses 16, et 2010. aasta pakkumismenetlus tõi kaasa ainult ühe pakkuja pakkumuse, mille pankrotihaldur lükkas tagasi, lootes saada parema pakkumuse.
- 243 Lisaks, kuna kaks kandidaati esitasid 2011. aasta pakkumismenetluse viimases etapis esimesele pakkumusele sarnase pakkumuse (vaidlustatud otsuse põhjendus 16), siis järeldas hageja, et see asjaolu tõendas, et tegemist oli turuhinnaga. See väide tuleb aga tagasi lükata esiteks seetõttu, et üks kahest pakkujast oli äriühing, kelle pakkumus lükati tagasi 2010. aasta pakkumismenetluse ajal, ja teiseks punktides 232 ja 240 esitatud põhjustel.

- 244 Neljandaks, vastuseks hageja esitatud argumendile väidab komisjon, et Via Chem Slovakia pakutud hinna osas ei tõendanud pankrotihalduri *ex post* analüüs, et sel viisil saadud hind oli tõepoolest turuhind. Analüüs käsitles küsimust, kas nimetatud etapis oli ettevõtte müük Via Chem Slovakiale parim lahendus.
- 245 Sellega seoses tuleb sedastada, et komisjon märkis kohtuistungil vastuseks Üldkohtu küsimusele, et ta käsitles analüüsi „*ex post* analüüsina“, sest see tehti pärast 2011. aasta pakkumismenetluse raames saadud pakkumuste kättesaamist. Nimetatud analüüs, millest komisjon teatas menetlust korraldavate meetmete raames, näitas, et see käis selle kohta, kas nimetatud etapis oli ettevõtte müük Via Chem Slovakiale parim lahendus. Lisaks nähtub sellest, et pankrotihaldur ei leidnud, et Via Chem Slovakia pakutud hind oli ilma igasuguse kahtluseta turuhind, vaid et tema väitel tuli NCHZ müüa, kuna müügi edasilükkamine oleks toonud kõnealusele äriühingule kaasa muid negatiivseid tagajärgi, eelkõige juhul, kui tema tegevust oleks pankroti korral jätkatud.
- 246 Võttes arvesse kõiki eespool esitatud kaalutlusi, tuleb asuda seisukohale, et vastupidi hageja väidetele ei ole 2011. aasta hankemenetluse tingimuste põhjal alust eeldada, et müügi eesmärk oli saavutada maksimaalset tulu ning komisjonil oli õigus järeldada, et puudus garantii selle kohta, et Via Chem Slovakia poolt NCHZ eest makstud müügihind oli turuhind.

c) Müük Via Chem Slovakia poolt hagejale

- 247 Hageja väidab, et hoolimata asjaolust, et Via Chem Slovakia ja tema enda vahelised müügitingimused ei ole olulised, kuna esimene müük toimus turuhinnaga, tuleb pidada silmas, et eraettevõtjate vahel kokku lepitud müügihind loetakse turutingimustele vastavaks, isegi kui pakkumismenetlust ei korraldata.
- 248 Vaidlustatud otsuses leidis komisjon, et Via Chem Slovakia poolt hagejale müügi korral oli tegemist kahe eraõigusliku äriühingu vahelise tehinguga väljaspool mis tahes pakkumismenetlust. Ta märkis, et need äriühingud leppisid lihtsalt hinnas kokku, ilma et mõnel muul üksusel oleks olnud võimalus pakkuda paremat hinda. Ta jõudis järeldusele, et kahtlused seoses küsimusega, kas Via Chem Slovakia makstud hind vastas turuhinnale, olid seotud ka hageja makstud hinnaga (vaidlustatud otsuse põhjendus 146).
- 249 Hageja viide otsuse tegemise praktikale tuleb jätta arvestamata, kuna komisjoni otsuste tegemise praktika, mis käsitleb muid juhtumeid, ei saa mõjutada vaidlustatud otsuse kehtivust, mida saab hinnata vaid aluslepingu objektiivsete normide alusel (vt selle kohta 20. mai 2010. aasta kohtuotsus *Todaro Nunziatina & C., C-138/09, EU:C:2010:291*, punkt 21, ja 17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus *SNCF vs. komisjon, T-242/12, EU:T:2015:1003*, punkt 121).
- 250 Peale selle on tõsi, nagu komisjon vaidlustatud otsuses leidis, et asjaolu, et pakkumine ei olnud konkurentsile avatud, ei anna kindlust selle kohta, kas hind vastas turuhinnale või oli sellest madalam.

d) Järeldus

- 251 Eespool esitatud kaalutlusi arvesse võttes ja nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 144–146 ja 168 sisuliselt leidis, tuleb järeldada, et ei saa olla kindel, kas kaks järjestikust müüki toimusid turuhinnaga.

3. Tehingu ulatus

- 252 Hageja sõnul on ainus kriteerium, mis ei kõnele kõrvalehoidmise vastu, tehingu ulatus. Ta väidab, et isegi kui NCHZ varade eraldi müük oleks võimaldanud üksi välistada majandusliku järjepidevuse, ei ole pelk tõsiasi, et NCHZ vara müüdi NCHZ ja Via Chem Slovakia vahelise äritegevuse jätkamise

põhimõtte alusel, piisav selleks, et kindlaks teha majandusliku järjepidevuse olemasolu. Peale selle, mis puudutab teatavate varade müüki Via Chem Slovakialt hagejale, siis kuna üle anti vaid 60% NCHZ äritegevusest, oleks isegi võimalik väita, et üleandmise ulatus ei olnud piisav sellele kriteeriumile vastamiseks, nii et majandusliku järjepidevuse saaks juba üksnes selle alusel välistada.

- 253 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja argumentidele vastu. Ta leiab, et tehingu ulatus on eriti oluline kriteerium, ja märgib, et hageja ei sea kahtluse alla nimetatud küsimuse kohta vaidlustatud otsuses esitatud argumente, vaid püüab vähendada selle aspekti tähtsust, olgugi et kohtupraktika tema seisukohta ei toeta.
- 254 Kõigepealt väitis komisjon vaidlustatud otsuses, et mida suurem on uuele üksusele üle antav äriühingu osa, seda suurem on tõenäosus, et üleantavate varadega seotud majandustegevuses saadakse jätkuvalt kasu siseturuga kokkusobimatust abist (vaidlustatud otsuse põhjendus 149).
- 255 Teiseks täheldas komisjon, et Via Chem Slovakia müük puudutas jätkuvalt kogu NCHZ äritegevust tegevuse jätkuvuse põhimõtte alusel (vaidlustatud otsuse põhjendused 150 ja 151). Ta märkis samas, et hagejale müügi puhul jäi hageja omandatud äritegevuse ulatus samaks, kui see oli ajal, mil äritegevust viis ellu NCHZ, ning et üle 95% NCHZ personalist läks üle (vaidlustatud otsuse põhjendus 152). Ta märkis ka, et kui kinnisvara kõrvale jätta, siis läksid kõik muud üleantud äritegevusega seotud varad, õigused ja kohustused üle hagejale (vaidlustatud otsuse põhjendused 153 ja 156). Komisjoni hinnangul asjaolu, et osa varadest ei kasutata mitte omandiõiguse, vaid rendilepingu alusel, ei muuda fakti, et hageja „lihtsalt“ jätkab NCHZ majandustegevust samas ulatuses kui enne tehingu toimumist (vaidlustatud otsuse põhjendus 156). Lisaks täheldas komisjon, et hageja jättis alles NCHZ olemasoleva juhtkonna (vaidlustatud otsuse põhjendus 154), olles eelnevalt teatanud selle äriühingu tegevuse omandamise ajal ajakirjanduse vahendusel avalikult, et tal ei ole kavas teha personalis ega tootmises suuri muudatusi ja et ta säilitab olemasoleva juhtkonna (vaidlustatud otsuse põhjendus 155). Komisjoni sõnul jätkas hageja niisiis NCHZ äritegevust ilma ühegi olulise muudatuseta kaubandus-, personali- või tootmispoliitikas (vaidlustatud otsuse põhjendus 158).
- 256 Tuleb märkida, et näitamaks, et tehingu ulatus on tegelikult negatiivne kriteerium, mille abil on üksi võimalik välistada – kui see kriteerium ei ole täidetud – võimalus, et kõnealuse tehingu eesmärk on tagasinõudmise otsusest kõrvale hoida, väidab hageja, et see järeldus tuleneb kohtupraktikast, ja osutab sellega seoses kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon (C-277/00, EU:C:2003:354) kohtujurist Tizzano esitatud ettepaneku punktile 67. See punkt aga kordab komisjoni väidet ega osuta vastupidi tema väidetele ühelegi täiendavale viitele. Lisaks, kuigi kohtupraktikast nähtub, et arvesse võib võtta mitmesuguseid tegureid, nende hulgas „ülemineku eesmärki (vara ja kohustused, tööjõu säilitamine, liitvara)“ (vt eespool punkt 208), ei tulene sellest siiski, et majanduslik järjepidevus tuleb tegevuse väikse mahu korral välistada.
- 257 Peale selle, nagu väidab ka komisjon, tuleb tõdeda, et hageja ei esita ühtki argumenti, millega lükata ümber vaidlustatud otsuses esitatud hinnanguid kahe järjestikuse müügitehingu ulatuse kohta, välja arvatud muidugi väide, et hagejale anti üle ainult 60% tegevusest. Sellegipoolest vastas komisjon nimetatud väitele vaidlustatud otsuse põhjenduses 153 ja hageja ei esitanud ühtki argumenti, mis lükkaks ümber kaalutlused, mille kohaselt ta rentis kinnisvara (maa ja hooned), mida ta ei olnud omandanud ja mis oli vajalik kemikaalide tootmiseks. Lisaks ei esita ta ühtegi argumenti, et vaidlustada komisjoni muid kaalutlusi, mille kohaselt jätkas hageja NCHZ tegevust ilma oluliste muudatusteta kaubandus-, personali- või tootmispoliitikas (vt eespool punkt 255).
- 258 Ent komisjoni esitatud kaalutlused vaidlustatud otsuses ei näi olevat vigased ja võimaldavad järeldada, et antud juhul annab tehingu ulatus tunnistust üleandmise eseme tähenduses NCHZ ja hageja vahelise majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta. Asjaolu, et viimane ei omandanud keemiatootmise jaoks vajaminevat kinnisvara, mis koosnes maast ja hoonetest, vaid võttis need rendile, ei lükka seda järeldust ümber, kuna see on hageja, kes kasutab kõiki elemente, mis võimaldavad NCHZ tegevuse jätkamist.

4. Tehingu majanduslik loogika

- 259 Hageja väidab 2007. aasta teatise punktile 33 viidates, et tehingu majandusliku loogikaga seotud kriteeriumi eesmärk ei ole tagada, et ostja kasutaks varasid teistmoodi kui müüja, vaid määrata kindlaks, kas tehingut põhjendab muu majanduslik põhjus peale tagasinõude otsusest kõrvalehoidmise. See kriteerium ei oleks mõeldud kasutamiseks väljaspool viidet kõrvalehoidmise kohta ning osutub eriti kasulikuks kontsernisestest tehingute puhul. Kui nagu käesoleval juhul müüakse varad kolmandale isikule pakkumismenetluses, mis on osa pankrotimenetlusest, on poolte majanduslik stiimul ilmselge. Ühelt poolt soovib müüja, käesoleval juhul pankrotihaldur, leida vahendeid pankrotistunud äriühingu võlgade tagasimaksmiseks ja selleks müüb ta nagu käesoleval juhul varad majandusliku järjepidevuse põhimõtte alusel, et rahuldada võlausaldajate nõuded, kui selline müük aitab saada suuremat tulu kui varade müük eraldi. Teisest küljest soovib ostja teha tehingu, mis tema arvates osutub kasumlikuks. Igal juhul on komisjoni väide, mille kohaselt NCHZ varade omandamine ei olnud kooskõlas hageja muu tegevusega (vaidlustatud otsuse põhjendus 166), „majanduslik nonsenss“.
- 260 Komisjon väidab, et ta ei ole vaidlustatud otsuses selles küsimuses teinud mingeid vigu. Ta väidab, et hageja ei ole kordagi viidanud kohtupraktikale, mis toetaks tema tehingu majandusliku loogika analüüsi tõlgendust, ja näib jätvat tähelepanuta asjaolu, et kohtupraktikas on sellele viidatud kui ühele nendest elementidest, mida võib arvesse võtta, selleks et tuvastada riigiabi saaja ja abisaaja varade ostja vaheline majanduslik järjepidevus selle asemel, et tõendada tagasinõudekorraldusest kõrvalhoidumist.
- 261 Vaidlustatud otsuses märkis komisjon, et tehingu majandusliku loogika eesmärk oli kontrollida, kas varade omandaja kasutab varasid samal viisil kui nende müüja või lisab need varad hoopiski enda kaubandusstrateegiasse ja saavutab sellega koostoime, mis õigustab tema huvi kõnealuste varade omandamise vastu (vaidlustatud otsuse põhjendus 164). Ta märkis, et hageja omandas kogu NCHZ keemiaosakonna, st NCHZ äritegevuse põhiosa tegevuse jätkuvuse põhimõtte alusel koos 95%ga personalist ning seotud õigustest ja kohustustest ning et tootevalik ja tegevuse ulatus oli NCHZ omaga identsed (vaidlustatud otsuse põhjendus 165). Lisaks täpsustas ta, et hageja on ajakirjanduses väljendanud oma kavatsust vältida olulisi muudatusi NCHZ tegevuse ja selle tegevuse ulatuse osas. Komisjon on seisukohal, et kuigi hageja kuulus suurde kontserni, ei paistnud tal teiste kontserni liikmetega olevat märkimisväärset sünergiat (vaidlustatud otsuse põhjendus 166). Ta järeldas, et kaubandusstrateegias ei toimunud mingit muutust ja hageja kasutab varasid samal viisil kui varade müüja (vaidlustatud otsuse põhjendus 167).
- 262 Esiteks on oluline välja tuua, et tahtluse olemasolu ei ole vajalik selleks, et tuvastada vara üleandmise teel tagasinõudmise kohustusest kõrvalehoidumine. Järelikult, erinevalt hageja väidetust (vt eespool punkt 211) ei ole tehingu majandusliku loogika kriteeriumi, mis on üks kohtupraktikas viidatud teguritest (vt eespool punkt 208), mõtte tingimata ja ainuüksi teha kindlaks, kas kõnealust toimingut põhjendab muu majanduslik põhjus kui selline meetmetest kõrvalehoidumine.
- 263 Seejärel tuleb märkida, nagu väidab hageja, et ei saa kinnitada, et NCHZ varade müügi aluseks olev majanduslik loogika, mis lähtub selle äriühingu tegevuse jätkuvuse põhimõttest, oli ilmselgelt saavutada suurim tulusus, et võlausaldajate nõuded rahuldada. Nagu selgus, siis pakkumismenetlus, mille tulemusel müüdi see Via Chem Slovakiale, ei olnud korraldatud nii, et müük kõrgeima hinnaga oli tagatud (vt eespool punkt 246).
- 264 Lõpuks, mis puudutab müüki hagejale, siis möönab komisjon, et osa selle kontserni liikmeid, kuhu kuulus ka hageja, olid samuti keemiatööstuses tegevad, kuid märkis, et nende tegevusvaldkonnad olid erinevad. Ent hageja seab hinnangu sünergia puudumise kohta kahtluse alla üksnes põhjendamatu väidete esitamisega. Igal juhul asjaolu (mida ei ole vaidlustatud) ja mis oli ka komisjon seisukoht, et hageja kasutas varasid samamoodi nagu NCHZ, ilma igasuguse muudatuseta kaubandusstrateegias, viib järelduseni, et hageja müügi majanduslik loogika oli hageja jaoks NCHZ varasema tegevuse jätkamine.

265 Sellest tulenevalt võis komisjon, ilma et ta oleks selles osas teinud vea, järeldada, et tehingu majanduslik loogika oli märk NCHZ ja hageja vahelise majandusliku järjepidevuse kohta.

5. Muud komisjoni uuritud tegurid

a) Tagasinõudmise otsusest kõrvalehoidmise kavatsus

266 Hageja märgib, et hoolimata asjaolust, et komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 131, et ehkki tal puuduvad otsesed tõendid selle kohta, et tehinguga püüti kõrvale hiilida võimaliku sissenõudmisotsuse tagajärgedest, märkis ta siiski ka seda, et Slovakkia ametiasutused olid ilmselgelt teadlikud, et pärast 17. oktoobril 2011. aastal esitatud kaebust viis komisjon läbi esialgse uurimise, ning teadsid 19,6 miljoni euro suurusest kartellitrahvist, mis määrati 22. juuli 2009. aasta otsusega NCHZ-le. Hageja sõnul on komisjon ekslikult „andnud mõista“, et need kaks punkti tõendavad kaudselt kavatsust abi tagasimaksmisest kõrvale hoida. Hageja märgib oma vastuses, et võtab teadmiseks komisjoni nõustumise, et käesolev juhtum ei puuduta meetmetest kõrvalehoidmist.

267 Komisjon, keda toetas menetlusse astuja, väidab, et tema hinnangul esines NCHZ ja hageja vahel majanduslik järjepidevus, mis võis eksisteerida sõltumata sellest, kas oli konkreetne kavatsus tagasinõude otsusest kõrvale hoida, ning et ta ei ole kunagi väitnud, et käesolev juhtum on seotud sissenõudmisest kõrvalehoidmisega (vaidlustatud otsuse põhjendus 131).

268 Tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuses ei järeldanud komisjon, et NCHZ ja hageja vahel oli majanduslik järjepidevus eelkõige seetõttu, et kavatseti hoida kõrvale kõnealuse otsusega kehtestatud sissenõudmiskohustusest. Hageja väide ei ole seega edukas.

b) NCHZ algse omaniku ja uue omaniku vahelised seosed

269 Hageja sõnul müüdi varad kolmandatele isikutele, kellel polnud mingeid seoseid NCHZ või tema aktsionäridega, millega komisjon vaidlustatud otsuses sisuliselt ka nõustus. Samuti puudub selline seos NCHZ ja Via Chem Slovakia vahel. Hageja väidab oma vastuses, et komisjon ei esita õiguslikke ega majanduslikke argumente, mis selgitaksid, miks peaks see kriteerium olema kasutatav üksnes majandusliku järjepidevuse olemasolu tõendamisel ja mitte selle olemasolu ümberlukkamisel. See kriteerium võimaldab tegelikult kindlaks määrata, kas müük toimus tagasinõude otsuse täitmisest kõrvalehoidmiseks või mitte.

270 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, märgib, et seda tegurit võeti majandusliku järjepidevuse hindamiseks arvesse, kuid väidab, et ühtki spetsiifilist järeldust ei saa teha asjaolust, et ei ole teada, kes on omanikud, eriti seetõttu, et vaidlustatud otsus ei puuduta tagasinõudekorralduse täitmisest kõrvalehoidmise kavatsust. Oma vasturepliigis vaidlustab ta 28. märtsi 2012. aasta kohtuotsusele Ryanair vs. komisjon (T-123/09, EU:T:2012:164, punkt 156) viidates hageja väite, et kui omanikud ei ole teada, siis ei ole võimalik tõendada kõrvalehoidmist ja seega ka majanduslikku järjepidevust.

271 Komisjon märkis vaidlustatud otsuses, et „kuna puuduvad tõendid, mis veenaksid vastupidises, eeldab [ta], et [hagejale] üle antud NCHZ äritegevuse esialgsete ja uute omanike vahel ei ole mingit seost“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 162).

272 Tuleb märkida, et kohtupraktikas viidatud asjaomaste tegurite hulgas esineb asjaolu, kes on ülevõtva ettevõtte ja üleandja ettevõtte aktsionärid või omanikud (vt eespool punkt 208). Nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 159–162) ja 168–170, siis kuigi komisjon seda tegurit uuris, ei leidnud ta põhjendatult, et see kujutab endast märki NCHZ ja hageja vahelise majandusliku

järjepidevuse olemasolu kohta. Samas leidis ta õigesti, et erinevate uuritavate tegurite üldise hindamise kontekstis ei võimaldanud seose puudumine vanade ja uute NCHZ omanike vahel välistada sellise majandusliku järjepidevuse olemasolu.

- 273 Lisaks, hageja väide, mille kohaselt võimaldas see tegur kindlaks teha, kas müük toimus tagasinõudmise otsuse täitmisest kõrvalehoidmiseks või mitte, tuleb tagasi lükata, kuna see on edutu samal põhjusel, nagu on sätestatud eespool punktis 268.

c) Müügi ajastus

- 274 Hageja sõnul otsustasid võlausaldajad, pankrotihaldur ja súd v Trenčíne (Trenčíni kohus) müüa varad enne, kui riigiabi valdkonnas üldse uurimine algatati, vastavalt NCHZ tegevuse jätkuvuse põhimõttele pakkumismenetluse teel. Lisaks sellele ei väida komisjon, et pankrotihaldur, súd v Trenčíne (Trenčíni kohus), NCHZ, Via Chem Slovakia või hageja teadsid müügitehingu(te) ajal tema läbiviidavast menetlusest. Ent teadmine riigiabi tagasinõudmise otsusest kujutab endast kõrvalehoidmise esinemiseks vajalikku tingimust. Pidades silmas vaidlustatud otsuse põhjenduse 168 sõnastust, tuleks mõista, et komisjon ei soovinud oma järelduse aluseks võtta müügi ajastust. Ta möönis kaudselt, et käesoleval juhul kõneles see tegur kõrvalehoidmise esinemise vastu.
- 275 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, märgib, et ta ei lähtunud sellest tegurist, kui tuvastas, et NCHZ ja hageja vahel on majanduslik järjepidevus ning vaidlustatud otsuse põhjenduses 163 ta üksnes konstateeris asjaolu. Lisaks väidab komisjon, et tema soov ei olnud tõendada tagasinõudekorraldusest kõrvalehoidmise kavatsust. Vasturepliigis väidab ta, et hageja väide, mille kohaselt ei saa vaatamata majandusliku järjepidevuse objektiivsele olemasolule sissenõudmise kohustust kunagi laiendada ostjale, keda ei ole sellest teavitatud, ei leia mingit kinnitust kohtupraktikas, mis sellele lisaks ei kinnita ka seisukohta, et majanduslikku järjepidevust ei saa kindlaks teha, kui vara üleandmine toimub enne ametliku uurimismenetluse algatamist.
- 276 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 163 uuris komisjon müügitehingu toimumise ajastuse kriteeriumi. Ta märkis, et „[m]üük toimus pärast seda, kui komisjon oli algatanud seoses kaebusega esialgse uurimise ja edastanud kaebuse märkuste saamiseks riigile“ ning et viimane „oli teadlik võimalusest, et kõnealused meetmed võivad kujutada endast ebaseaduslikku ja siseturuga kokkusobimatut abi, mis tuleb tagasi nõuda“.
- 277 Tuleb märkida, et kohtupraktikas viidatud asjakohaste tegurite hulgas on „üleandmise hetk (pärast uurimise algatamist, menetluse alustamine või lõplik otsus)“ (vt eespool punkt 208). Kuigi komisjon uuris seda tegurit vaidlustatud otsuse põhjenduses 163, ei viidanud ta sellele vaidlustatud otsuse põhjendustes 168–170, mis sisaldavad tema järeldusi majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta kui märki niisuguse järjepidevuse kohta käesolevas asjas.
- 278 Lisaks ei nähtu vastupidi hageja väitele vaidlustatud otsusest kusagilt, et komisjon on kaudselt möönnud, et hetk, mil müük toimus, annab tunnistust kõrvelehooldmisest. Ta märkis vaid, et ehkki tal puuduvad otsesed tõendid selle kohta, et tehinguga püüti kõrvale hiilida võimaliku sissenõudmisotsuse tagajärgedest, „olid Slovakkia ametiasutused siiski teadlikud, et [ta] oli uurinud alates 17. oktoobrist 2011 NCHZ vastu esitatud kaebust (vt põhjendus 2) ning et olemas oli nõue tasuda 19,6 miljoni euro suurune kartellitrahv, mis oli kehtestatud NCHZ-le 22. juuli 2009. aasta otsusega (vaidlustatud otsuse põhjendus 12)“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 131).
- 279 Lisaks tuleb sedastada, et väitega, mille kohaselt riigiabi tagasinõudmise otsusest või vähemalt sellise otsuse tegemise võimalusest teadmine kujutab endast kõrvalehoidmise esinemiseks vajalikku tingimust, viitab hageja müügitehingu toimumisele eesmärgiga hoiduda kõrvale riigiabi tagasinõudmisest. See väide tuleb siiski edutuna tagasi lükata samal põhjusel, nagu on välja toodud eespool punktis 268.

280 Täielikkuse huvides tuleb täpsustada, nagu väidab ka hageja, et otsus müüa NCHZ tegevuse jätkuvuse põhimõtte alusel tehti enne, kui ilmnes vähimigi märk sellest, et komisjon on läbi viimas võimalikku riigiabi uurimist. Isegi kui pidada silmas 2010. aasta hankemenetluse kuupäeva või pärast hanke ebaõnnestumist kuupäeva, mil súd v Trenčine (Trenčini kohus) tegi täitekorralduse, millega kohustas pankrotihaldurit tegema müügitehingu 2011. aasta juunis, tuleb sedastada, et komisjon ei olnud tol hetkel saanud menetlusse astujalt kaebust. Peale selle ei ole tingimata oluline asjaolu, et müügikokkulepe Via Chem Slovakiaga sõlmiti lõpuks 16. jaanuaril 2012, s.o päeval, mil komisjon saatis valitsusele kaebuse slovakeelsele versioonile, mis oli juba avaldatud muus keeles kui slovaki keel 17. oktoobril 2011. Samas tuleb märkida, et kui NCHZ müüdi hagejale 2012. augustis, oli kaebuse olemasolu teada ja ametliku uurimismenetluse algatamisele eelnev etapp juba pooleli. Hageja märgib ise, et pankrotihaldur sai esimene kinnituse riigiabi valdkonnas komisjoni tehtavast esialgse uurimismenetluse olemasolust 2. aprillil 2012. aasta kirjaga, mis saadeti talle 10. aprillil 2012. Seepärast oleks teise müügi ajal pidanud Via Chem Slovakia ja hageja olema sellest menetlusest teadlikud, kuna vastupidi seisukohtadele, mille ta esitas kohtuistungil Üldkohtu küsimusele antud vastuses, tuleb hageja puhul märkida, et iga hoolas ettevõtja peaks olema täielikult teadlik selle üksuse majanduslikust olukorrast, mida ta plaanib osta.

6. Komisjoni üldhinnang NCHZ ja hageja vahelise majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta

281 Vaidlustatud otsuses tugines komisjon oma järeldustes majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta asjaolule, et kahe järjestikuse müügitehingu raames makstud hinnad ei olnud tõenäoliselt turuhinnad, samuti tehingu ulatusele tehingu eseme tähenduses ja tehingu majanduslikule loogikale (vaidlustatud otsuse põhjendused 168 ja 169).

282 Vaidlustatud otsuse analüüsis järeldub, et komisjon ei teinud viga, kui järeldas esiteks, et nii tegevuse ulatus (üleandmise ese) kui ka selle majanduslik loogika võisid kujutada endast märki sellest, et NCHZ ja hageja vahel on majanduslik järjepidevus (vt eespool punktid 254–258 ja 261–265) ning teiseks, et ei saanud olla kindel, et kaks järjestikust müüki toimusid turuhinnaga (vt eespool punkt 251).

283 Võttes sellega seoses arvesse asjaolu, et kohtupraktika kohaselt esiteks isegi eeldusel, et siirdehind vastas turuhinnale, oli see vaid üks tegur võimaliku majandusliku järjepidevuse olemasolu analüüsis ja teiseks ei pruugi turutingimustele vastava hinna maksmine olla piisav, et korvata ebaseaduslikust abist tulenevat konkurentsieelist, siis tuleb asuda seisukohale, et juhtumi asjaolude tõttu oli komisjonil õigus järeldada, et tagasimaksmise kohustus laieneb hagejale, sõltumata sellest, kas meetmetest kõrvalehoidmise kavatsus on tuvastatud.

284 Seetõttu tuleb neljas väide tagasi lükata.

G. Viies väide, mis on esitatud teise võimalusena, puudutab ELTL artikli 107 lõike 1 ja artikli 108 lõike 2 ning määruse nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 rikkumist asjaolu tõttu, et väidetava riigiabi tagasinõudmise kohustuse laiendamist hageja suhtes ei piiratud 60%ga kõnealuse abi summast

285 Hageja väidab teise võimalusena, et vaidlustatud otsus on ebaseaduslik, kuna komisjon ei piiranud sissenõudmiskohustust 60%ga NCHZ-le väidetavalt antud riigiabist. Ta leiab, et tal ei olnud võimalik kogusummast saada kasu, kuna ta ostis Via Chem Slovakialt ainult 60% NCHZ varadest ega saanud ka kaudselt kasu Via Chem Slovakia omandisse jäänud osast, sest ta maksab turutingimustel fikseeritud renti.

286 Komisjon, keda toetab menetlusse astuja, vaidleb hageja väite põhjendatusele vastu.

- 287 Vaidlustatud otsuses selgitas komisjon, et hageja „ren[tis] Via Chem Slovakialt kemikaalide tootmiseks vajalikku kinnisvara (maa ja hooned)“ ning et „[k]ui kinnisvara kõrvale jätta, siis läksid kõik muud üleantud äritegevusega seotud varad, õigused ja kohustused üle [hagejale, kes] viib [...] ellu NCHZ äritegevust ja jätkab sama tootevalikuga“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 153). Ta järeldas, et „[a]sjaolu, et osa varadest ei kasutata mitte omandiõiguse, vaid rendilepingu alusel, ei muuda fakti, et hageja lihtsalt jätkab NCHZ majandustegevust samas ulatuses kui enne tehingu toimumist (vaidlustatud otsuse põhjendus 156).
- 288 Nagu öeldud oli komisjonil võimalik põhjendatult järeldada, et tagasinõudmise kohustust on laiendatud hageja suhtes NCHZ ja hageja vahelise majandusliku järjepidevuse tõttu. Ent see järjepidevus põhineb muu hulgas asjaolul, et hagejale kuulusid kõik NCHZ õigused ja kohustused, et jätkata sama tegevusega.
- 289 Lisaks märgib komisjon, et hageja ei vaidle vastu asjaolule, et ta rentis need keemia tootmiseks vajaminevad kinnisasjad, mida ta ei ostanud ja mis moodustasid 40% ülejäänud kinnisasjadest, mis kuulusid Via Chem Slovakiale. Ent asjaolu, et ta ei omanud, vaid rentis enda sõnul turuhinnaga neid kinnisasju, ei muuda asjaolu, et ta sai neid kasutada oma huvides NCHZ varasema tegevuse jätkamiseks.
- 290 Seega, võttes arvesse juhtumi asjaolusid, mille põhjal jõuti järeldusele, et NCHZ ja hageja vahel oli majanduslik järjepidevus, ei olnud põhjust piirata sissenõudmiskohustuse laiendamist 60%ga ja viies väide tuleb tagasi lükata.
- 291 Arvestades kõiki eeltoodud kaalutlusi, tuleb käesolev hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 292 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõudele välja mõista hagejalt.
- 293 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 3 tuleb AlzChemi, kes astus menetlusse komisjoni nõuete toetuseks, kohtukulud jätta tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Fortischem a.s.-i kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**
- 3. Jätta AlzChem AG kohtukulud tema enda kanda.**

Berardis

Papasavvas

Spineanu-Matei

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 24. septembril 2019 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust	1
II. Vaidlustatud otsus	4
III. Menetlus	5
IV. Poolte nõuded	6
V. Õiguslik käsitlus	6
A. Kolmas väide, et rikutud on ELTL artikli 296 teist lõiku seoses komisjoni järelausega NCHZ-le antud riigiabi olemasolu kohta	7
B. Esimese väite esimene ja teine osa, mis puudutavad vastavalt asjaolu, et riigi ressursse ei ole üle kantud ning et NCHZ ei ole saanud majanduslikku eelist	9
1. Ülevaade kohtupraktikast	10
2. Vaidlustatud otsus	11
3. Komisjoni poolt esimese meetme liigitamine riigiabiks	11
a) NCHZ suhtes strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse kohaldamise tingimused asjaolu tõttu, et see kuulutati „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ ning selle kohaldamisega seotud tagajärjed	13
b) Hageja väide, mille kohaselt Slovakkia riigi otsus kuulutada NCHZ „strateegilise tähtsusega äriühinguks“ vastab turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja kriteeriumile	13
c) Hageja väited, et olukord oleks olnud sama ka juhul, kui NCHZ suhtes oleks kohaldatud tavapäraseid pankrotiõiguse norme	16
1) Väide, et esimene pankrotihaldur toetas enne strateegilise tähtsusega äriühingute seaduse vastuvõtmist NCHZ tegevuse jätkamist	16
2) Väide, et pädev komitee oleks kinnitanud esimese pankrotihalduri esialgse otsuse ...	17
3) Väide, et pädeva komitee otsus oleks klientidele ja tarnijatele andnud samasuguse kindlustunde kui strateegiliste äriühingute seadus	21
4) Väide, et NCHZ ei saanud strateegilise tähtsusega äriühingute seadusega ette nähtud tegevuse jätkamise raames ühtki täiendavat eelist	23
d) Järeldus	24
C. Teine väide, et eiratud on kohustust teostada hoolikas ja erapooletu uurimine ning rikutud on komisjonil lasuvat koostöökohustust	24
D. Esimese väite kolmas osa, mis puudutab ilmset hindamisviga väidetava riigiabi summa arvutamisel	28

E.	Kuues väide, mille kohaselt rikub komisjoni järeldus majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta ELTL artiklit 296	29
F.	Neljas väide, et rikutud on ELTL artikli 107 lõiget 1 ja artikli 108 lõiget 2 ning määruse nr 659/1999 artikli 14 lõiget 1, kuna väidetava riigiabi tagasinõudmise kohustust laiendati hageja suhtes	30
	1. Sissejuhatavad märkused	32
	2. NCHZ müügihind	33
	a) Tõendamiskoormus	34
	b) Müük Via Chem Slovakiale	34
	1) Väidetav eeldus, et müük on turuhinnaga, kui see toimub kohtu kontrolli all oleva pankrotimenetluse raames	34
	2) Kõrgeima võimaliku müügihinna väidetav tagamine asjaolu tõttu, et müük toimus avatud, läbipaistva ja tingimusteta pakkumismenetluse raames	34
	c) Müük Via Chem Slovakia poolt hagejale	37
	d) Järeldus	37
	3. Tehingu ulatus	37
	4. Tehingu majanduslik loogika	39
	5. Muud komisjoni uuritud tegurid	40
	a) Tagasinõudmise otsusest kõrvalehoidmise kavatsus	40
	b) NCHZ algse omaniku ja uue omaniku vahelised seosed	40
	c) Müügi ajastus	41
	6. Komisjoni üldhinnang NCHZ ja hageja vahelise majandusliku järjepidevuse olemasolu kohta.	42
G.	Viies väide, mis on esitatud teise võimalusena, puudutab ELTL artikli 107 lõike 1 ja artikli 108 lõike 2 ning määruse nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 rikkumist asjaolu tõttu, et väidetava riigiabi tagasinõudmise kohustuse laiendamist hageja suhtes ei piiratud 60%ga kõnealuse abi summast ..	42
	Kohtukulud	43